

THE FREE INDOLOGICAL COLLECTION

WWW.SANSKRITDOCUMENTS.ORG/TFIC

FAIR USE DECLARATION

This book is sourced from another online repository and provided to you at this site under the TFIC collection. It is provided under commonly held Fair Use guidelines for individual educational or research use. We believe that the book is in the public domain and public dissemination was the intent of the original repository. We applaud and support their work wholeheartedly and only provide this version of this book at this site to make it available to even more readers. We believe that cataloging plays a big part in finding valuable books and try to facilitate that, through our TFIC group efforts. In some cases, the original sources are no longer online or are very hard to access, or marked up in or provided in Indian languages, rather than the more widely used English language. TFIC tries to address these needs too. Our intent is to aid all these repositories and digitization projects and is in no way to undercut them. For more information about our mission and our fair use guidelines, please visit our website.

Note that we provide this book and others because, to the best of our knowledge, they are in the public domain, in our jurisdiction. However, before downloading and using it, you must verify that it is legal for you, in your jurisdiction, to access and use this copy of the book. Please do not download this book in error. We may not be held responsible for any copyright or other legal violations. Placing this notice in the front of every book, serves to both alert you, and to relieve us of any responsibility.

If you are the intellectual property owner of this or any other book in our collection, please email us, if you have any objections to how we present or provide this book here, or to our providing this book at all. We shall work with you immediately.

-The TFIC Team.

॥ श्री ।

श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ,
कुंभोजगिरी जैन श्वेतांबर तीर्थ
शताब्दी महोत्सव ग्रंथ

प्रकाशक :

श्री कुंभोजगिरी तीर्थ कमिटी, कुंभोजगिरी तीर्थ

सु. पो. बाहुबली, जिल्हा कोल्हापूर (महाराष्ट्र)

श्री वीर संवत् २४९६

• • •

विक्रम संवत् २०२६

मुद्रक व प्रकाशक

श्री कुंभोजगिरी तीर्थ कमिटी

मु. पो. बाहुवली, जिल्हा कोल्हापूर.

S. C. Rly. (महाराष्ट्र)

ग्रंथ मिळण्याचा पत्ता

१) श्री कुंभोजगिरी तीर्थ कमिटी

श्री जैन श्वेतांबर धर्मशाळा

मु. पो. बाहुवली, जिल्हा कोल्हापूर

२) श्री कुंभोजगिरी तीर्थ कमिटी ऑफिस

C/o श्री आत्मानंद जैन सेवा समिती

मु. पो. लक्ष्मीपुरी, कोल्हापूर.

मुद्रण स्थळ

श्री. कातीलाल मणिलाल मोदी

“दीपक प्रिन्टरी”

४४४, रविवार पेठ, पुणे २.

फोन - ५४८६६

गताव्दी
महोत्सवाम
अ भि न न न

नियंत्रित दरान्त

कापड व तयार कपडे

मिळण्याचे एकच ठिकाण

लक्ष्मी विष्णू क्लॉथ शॉप

गुरुवार चावडी चौक, कराड. (जि. सातारा).

MEMBERS

The Indian Merchants Chamber

The East India Cotton Assn. Ltd.

The Bombay Cotton Merchants & Mucaddams Assn. Ltd.

The Bombay Oilseeds & Oils Exchange Ltd.

The Grain Rice & Oilseeds Merchants Assn. & Exchange Ltd.

The Bombay Yarn Merchants Assn. & Exchange Ltd.

The Indian Council of Foreign Trade.

The Southern Gujarat Oilseeds Merchants Assn.

: SISTER CONCERNS : .

The Padamsey Mulji Ginning and Pressing Company Private Ltd.

(Owners of cotton ginning and pressing factories)

(at SAILU & PARTUR)

The Mangotape Company Private Ltd.

(Mfg. of magnetic tape for Tape Recorders)

The Lalji Ramji Ginning and Pressing Company Private Ltd.

LALJI RAMJI & CO.

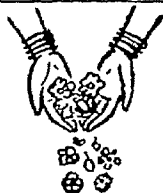
COTTON MERCHANTS & EXPORTERS.

17, Keshavji Naik Road, Bombay 9. (B. R.)

Phone Office 334072 • Sewree 371200 • • Gram COMINGIN

(Fstd 1900)

*With best
compliments from.*

Rajaram Amarchand

Jaggery Merchant & Commission Agent

163, BHAWANI PETH. POONA 2.

Phone : 24349

पक्षाच्या चाऱ्याच्या सोयी, आरोग्य भुवने, मुद्र्या गृहे, वसनीगृहे, अनाथाश्रम, पाण्यामाठी सोयी इत्यादी प्रमाणेच धार्मिक साहित्य क्षेत्र वगैरे मान क्षेत्रात पूर्वापारपासून विपुल सद्ब्यय अतिरिक्त करून, त्या सर्व मर्यादा निर्लोभ वृत्तीने समाजाकडे सुपुर्त केल्या आहेत, करीत आहेत

चिरन्मरणीय कार्य

गुजरात प्रांतातील पेढामली आणि महाराष्ट्र प्रांतातील गिरढोण या गावचे रहिग सुश्रावक श्रेष्ठिवर्य फत्तेचंद मलुवचंद गाह यांनी श्री कुंभोजगिरीच्या पहाडावर स्व आणि पर कल्याण साधवे म्हणून, मर्मगर्जनदायी तीन मजली, नात निव्वरगाचा एक भव्य जिनप्रासाद बांधून तेथे श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ प्रभु आदी भगवतांच्या मूर्तींनी महोत्सवपूर्वक प्रतिष्ठापना केली त्या नंतर या स्थानाचा विकास करावयाच्या कामात त्यांना त्या वेळी श्री. रावजीभाई नानावटी, गुलाबचंदभाई मेहता, कस्तुरचंदभाई गाह, लळुचंदभाई दोसी इत्यादी श्रावक बंधूंचे महत्कार्य लाभले

जन्माला आलेला प्रत्येकजण किती वर्षे जगला याचे मोजमाप कोणी करीत नाही परंतु त्याने आपल्या जीवन प्रवासात लोकोत्तर, उदात्त, नावाजण्याजोगे, परोपकारी असे काही स्मरणीय मन्कार्य केले असेल तर त्याम कोणी विमरु गमन नाही त्याची आठवण होतेच ।

श्री कुंभोजगिरी तीर्थाच्या या शताब्दी महोत्सवाच्या शुभ प्रसंगी या तीर्थचे सत्स्थापक, त्याचे महत्कार, माहात्म्य कसेच ज्यांनी ज्यांनी राजपदने या तीर्थचे रक्षण, जीर्णोद्धार आणि निराम लानात माहात्म्य केले त्या सर्व जात वर्णांज्जन घन श्रेष्ठिवर्यांनी केलेल्या

कर्तृत्वाची करामत आणि ओतलेल्या औदार्याची आठवण करून त्या सर्वांना धन्यवाद देणे यथोचित आहे

श्री कुंभोजगिरी तीर्थ

श्री कुंभोजगिरी पहाडावर सर्वे न. ४९३ या नंबरच्या जमिनीवर हा जिनप्रासाद पूर्वाभिमुख बांधलेला असून त्याच्या पुढे आणि मागे खुली जागा आहे या मदिरालग्न उत्तरेक्ष दगडी फरशी घातलेला मोठा चौक असून, त्यात तळापासून बांधून घेतलेली एक विहीर आहे या चौकालगत दक्षिणाभिमुख एक विहाल, गोभिवत, चिरेवदी धर्मशाळा बांधलेली आहे ती तीन जात्याची व त्यांपैकी मधील जात्यावर दुमजला केलेला असून तिच्या मागील बाजूस (उत्तरेक्ष) खुले पटागण आहे. आपल्या या मदिराच्या दक्षिण बाजूस दिगवर बांधवाची मदिरे आहेत या पहाडावर चढण्यासाठी २५०।२५५ पायऱ्यांचे बांधकाम झालेले असून, त्या पुढील बांधकाम अपूर्ण राहिलेले आहे ते पुरे होणे अगत्याचे आहे

दैनंदिन व्यवहारात ज्या प्रमाणे नफ्याचे वा तोट्याचे, उत्पत्ति वा अवनतीचे काळ येतात, तसे या तीर्थालाही पडती आणि चढतीचे समय आलेले आहेत.

तीर्थाची चढती श्रेणी

वि सं १९९४ या वर्षी पू पा आचार्यदेव व्याख्यान वाचस्पति श्रीमद् विजय रामचंद्रसूरी-श्वरजी महाराज आपल्या शिष्य प्रशिष्यादिसह या तीर्थस्थानावर येऊन गेल्यापासून या तीर्थाची सर्वत्र प्रसिद्धी वाढत गेली व त्याच्या उत्कर्षाची वाटचाल मुद्द झाली नंतर पू पा आचार्यदेव सिद्धांतमहोदय श्रीमद् विजय प्रेमसूरीश्वरजी महाराज आपल्या शिष्यवराच्यासह येथे येऊन

गेले स २००५ या वर्षी पू पा. आचार्यदेव कविकुलकिरीट श्रीमद् विजय लब्धिसूरीश्वरजी महाराज आपल्या शिष्य परिवारासह येथे आले. त्यांनी प्रसन्न चित्ताने या तीर्थस “दक्षिणं श्री शत्रुंजयसम तीर्थ” असे संबोधिले, आणि अगा या तीर्थस्थानाची आगातना होऊ नये म्हणून या पहाडाच्या पायथ्याला यात्रेकरूची काही सोय असावी असे सुचविले मुंबई येथील दान-वीर श्रेष्ठिवर्य माणकलाल चुनिलाल शाह (J.P.) यानी पायथ्याला धर्मशाळा बांधावी म्हणून या अगोदर सक्रिय उत्तेजन दिलेलेच होते

आपली सपत्नी सत्कारणी लागून तिचा मद्दव्य व्हावा म्हणून योग्य स्थान शोधणाऱ्या आपल्या समाजवधूनी या तीर्थाच्या सर्वांगीण कामासाठी सहस्त्रावधी रुपये देऊन या तीर्थाच्या वट्टाकृत्याकडून आज पावेतो काम करवून घेतले आहे

आजपर्यंत दक्षिण प्रांतात आलेले सर्व साधु आणि साध्वीत्री महाराज या तीर्थाची यात्रा करून गेले आहेत थावक ममाज वृक्षिण, आपल्या परिवारासह, काही वेळ बरोबर सव घेऊन येथे वाढत्या सूर्यने येऊ लागला आहे कार्तिक पौर्णिमा, चैत्र पौर्णिमा, पौष दशम (श्री पार्वनाथ जिन जन्म-कल्याणक तिथी) या पूर्व दिवशी येथे यात्रा भरतात. श्री जगवल्लभ पार्वनाथ प्रासादावर वर्षातून तीन वेळ ध्वजा चढते, त्या निमित्तानेही पुष्कळ भाविक येथे येतात श्री कुमोजगिरीवरील श्वेतावर मंदिर, दिगवर मंदिर, येथील पायथ्याची धर्मशाळा, लगतच असलेला श्री वाहुवली दि आश्रम या सस्थाच्या कार्यकारणभावाने देश तसेच पर-देशातील पुष्कळांचे येथे येणे वाढत चाललेले आहे वित्येकजण हवा फेर होऊन मनःशांति

मिळावी म्हणून येतात. विद्यार्थ्यांच्या सहली येतात येथील नीरव वातावरणात सर्वांना प्रसन्नता लाभते

अगा या तीर्थधामाच्या व्यवस्थेच्या काम-काजात ठिकठिकाणच्या सघाना सहभागी होता यावे, कायदेकानूच्या दृष्टीने शिस्तबद्ध काम असावे म्हणून या तीर्थाने आपली घटना केली अमून वि स. २०१७ पासून या घटनेनुसार येथील वहिवाट चालू आहे हे तीर्थ पब्लिक ट्रस्ट कायद्याप्रमाणे नोंदलेले आहे येथील सर्व हिशोब, जमाखर्च चार्टर्ड अकाउंटंट याच्याकडून प्रतिवर्षी तपासले जातात

तीर्थ शताब्दी

या तीर्थावरील प्रभूच्या प्रतिष्ठापनेस माघ शुद्ध सप्तमी स २०२६ ला शत सवत्सरे पुरी होतात या निमित्ताने येथे एक शताब्दी महोत्सव करावा असे तीर्थ कमिटीने ठरविले थावक समाजाने त्यास भरघोस पाठिंबा दिला

या शताब्दी निमित्ताने या तीर्थाचा इतिहास श्री पार्वनाथ प्रभूचे चरित्र, पू गुरुमहाराज आणि विद्वज्जनांचे लेख, कथा, काव्ये, फोटो, सधाचा परिचय इत्यादीचे सकलन करून “श्री जगवल्लभ पार्वनाथ, कुमोजगिरी तीर्थ शताब्दी महोत्सव ग्रंथ” प्रकाशित करावयाचा, व त्यासाठी ‘शुभेच्छा प्रसिद्धी’ मिळावयाच्या असे ठरविण्यात आले. या ग्रंथाचे संपादन करण्यासाठी एक संपादक मंडळ नियुक्त करण्यात आले या संपादक मंडळाने कमिटीच्या सल्यानुसार सर्वांच्या सहकाराने या ग्रंथाचे कार्य काळजीपूर्वक केले आहे या संपादकांच्या पैकी श्री शांतिलालभाई रेठरेकर यांनी प्रकृतीचे स्वास्थ्य नसतानाही या ग्रंथाच्या कामात भरपूर लक्ष घातलेले आहे

याच वरोवर

प पू. प्रगात मूर्ती सुविहित शिरोमणी,
गणनायक, अनुयोगाचार्य स्व प
तिलकविजयजी गणिवर्य याचे गिप्यरत्न
(प पू आचार्य श्रीमद् विजय शांतिचंद्र
सूरीश्वरजी महाराज यांचे आज्ञावर्ती) प. पू.
ज्ञानन प्रभावक विद्वद्ध्य पन्थासप्रवर श्री रजन-
विजयजी गणिवर्य व त्याचे शिष्यवर्य पू सुयश वि.
महाराज आणि पू. राजेश वि महाराज यांच्या
श्रुमनियेत हा शताब्दी महोत्सव व चतुर्विध श्री
सध समवेत शांतिस्त्रात्र पचाहिका महोत्सव
कगवयाचे निश्चित करण्यात आले

या महोत्सवासाठी प पू प चरणविजयजी
गणिवर्य आणि प पू प. गुणानंदविजयजी
गणिवर्य या गृहदेवानी आपल्या शिष्यांच्यासह
पुण्याहून, तसेच पू सूर्यमालाश्री आदी आणि
पू दर्शनश्री आदि माधवीजी महाराजांनी कराड
आणि कोल्हापूर येथून या तीर्थाकडे विहार
करावा अशी तीर्थकमिटीने विनंती केल्या.

आपल्या ममाजाचें अग्रगण्य नेते, उद्योगपति,
भारतीय पातळीवर आपल्या धर्म क्षेत्रात कार्य
करणाऱ्या शेट आनंदजी कल्याणजी या धार्मिक
पेढीचे अध्यक्ष, शिक्षण, कला, धर्म इत्यादी
क्षेत्रात यशस्वी मार्गदर्शन करणारे, दानवीर,
हीरक महोत्सवी वयाचे लोकमान्य आणि राज-
मान्य पद्ममूषण शेटश्री कस्तुरबाई लालसाई
अमदाबाद यांनी 'या उत्सवाचे अतिथी विशेष
म्हणून येथे येऊन, ग्रंथाचे प्रकाशन त्यांच्या शुभ
हस्ये करावे' या आमच्या विनंतीचा त्यांनी
स्वीकार केला

पद्म श्री देवचन्द छगनलाल शाह निपाणी
यांनी या उत्सवाचे स्वागताध्यक्षपद स्वीकारून,
दळंटी धर्मशाळेवर दुमजला बांधावयाचा त्याचे
शीतरोपण करणे त्याचप्रमाणे शेटश्री उमेदमल

वज्ञाजी संघवी मुंबई यांनी प्रमुखपद स्वीकारावे
या विनंतीला त्यांनी मान्यता दिली

वि स २०२६ च्या कार्तिक पौर्णिमा
यात्रेच्या वेळी या महोत्सवाचे चढावे करण्यात
आले. दि २३-१२-१९६९ रोजी एक जताब्दी
महोत्सव समिती व कामकाजाच्या पोट समित्या
नियुक्त करण्यात आल्या

या सोबत संपादक मंडळाचे निवेदन, जताब्दी
समारंभाचे वर्णन स्वतंत्रपणे देण्यात आले आहे
मातृभूमी

अति प्राचीन आणि धर्मप्रधान असलेल्या
आपल्या मातृभूमीने धर्म सस्थापक, तत्ववेत्ते,
साधू, सत, महात्मे, प्राज्ञ यांना जन्म दिलेला
आहे त्यांनी अनेकविध साहित्य निर्माण करून
जगाला सर्वांगीण मार्गदर्शनाचे अमृत-पान
करणाऱ्या भारतीय सस्कृतीला समृद्ध केलेले आहे.

येथे अनेक पथ, भाषा, जातिजमाती,
रीतीरिवाज आहेत येथील लोकसंख्या वाढत
आहे

या सुजला, सुफला सुवर्णभूमीवर
परकीयांनी अनेक वेळी आक्रमणे केली, दुष्काळ
भूकप, महापूर, रोगराई या सारख्या नैसर्गिक
आपत्ती आल्या तिला पारतंत्र्यात दिवस काढावे
लागले स्वातंत्र्य मिळविण्यासाठी पुष्कळ सयाम
करावे लागले आता या भूमीने स्वातंत्र्य
मिळविलेले असून, तिचा आधुनिक विकास
करावयाचे काम चालू आहे

ज्या ज्या वेळी या देशावर प्रसंग आले त्या
त्या वेळी या देशाशी एकनिष्ठ असलेल्या,
त्यांच्या सस्कृतीविषयी श्रद्धा असलेल्या सर्व
आवालंबवृद्धांनी आपले काही मतभेद वा मनभेद
असतील ते एका वाजूस ठेवून, एकोप्याने,
सघटनात्मक व रचनात्मक कार्य केलेले आहे.

श्री कुंभोजगिरी तीर्थ कमिटीचे सदस्य (वि. संवत् २०२२-२०२६)

श्री. चतुरदास नगिनदास शाह, प्रमुख, बेळगांव

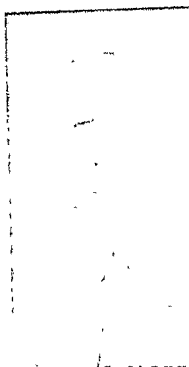

श्री. बाबुलाल वज्राजी संघवी
उपप्रमुख, कोल्हापूर

श्री रतनसीभाई जेठाभाई शाह
मानद् मंत्री

नीचे कमिटी सदस्य (वि. संवत् २०२२-२०२६)

श्री. राजेश कुमार शर्मा
कोल्हापुर, महाराष्ट्र

श्री. सोनमल्लो साकलवदनी गांधी
कोल्हापुर, महाराष्ट्र

श्री. विजयलाल शर्मा
कोल्हापुर, महाराष्ट्र

श्री. नमचंद मंगाराम धाट, अर्जुनपुर
कोल्हापुर, महाराष्ट्र

गाड्या यातून येणारा समाज 'श्री जगवल्लभ पार्वनाथ प्रभूचा', 'श्री जिनशासनाचा' जयजयकार करीत येथील गर्दीत भर घालीत होता या महोत्सवांतील पदाधिकारी, स्वयंसेवक कर्मचारी आपापली रंगी बेरंगी बोधचिन्हे लावून कामात गर्क असले तरी भेटेल त्याचे हसतमुखाने स्वागत करीत होते

पू. गुरुमहाराजांचें ध्याख्यान दररोज सकाळी ९॥ ते ११ वाजेपर्यंत चाले तिकडेही गर्दी असे

स्वामिभाई भक्ति विभाग सकाळीं ७॥ वाजल्यापासून सायंकाळी ६ वाजेपर्यंत चालू असावयाचा या विभागाच्या कार्यकर्त्यांनी अविरत सेवाभावाने, सुव्यवस्थित कार्य केले त्यांना विस्वावा नव्हता अग्निशामक दलाच्या गाड्या नेज गावातून विहीरीतील पाणि आणीत होत्या धर्मशाळेतील विहीरीचे पाणि मोटारीने खेचून पाणी पुरवठा चालू होता

धर्मशाळेच्या पुढील पटांगणात वऱ्याच व्याप्त्यानी आपापली दुकाने आणली होती. त्याचा व्यापारही वरा झाला

दोन प्रहरी १२ ते ५ वाजे पर्यंत महोत्सवाच्या ठरविलेल्या पूजा होत रात्री स्तवने वगैरे भावना होत असे या कामी "श्री महावीर शासन मंडळ सगमनेर" व श्री सुरेन्द्रलाल मास्तर यांनी समाजाला उत्साहप्रेरक अशा भक्तिभावनेचा रंग भरला प्रतिदिनी श्री भगवताच्या प्रक्षाल पूजेचे, आरती इत्यादीचे

चढावे बोलले जात असत.

गुरुवार, शुक्रवार, शनिवार आणि रविवार असे चार दिवस बरीलप्रमाणे कार्यक्रम झाले. त्यापैकी दि ६-३-१९७० शुक्रवार व ७-३-१९७० शनिवार हे दोन दिवस श्री जगवल्लभ पार्वनाथाच्या प्रासादात अमृतस्त्रोत झाला हा स्त्रोत वराच वेळ चालू होता. डोंगरावर असलेल्या सर्वांनी तो पाहिला हा समाचार तळटीला वाऱ्यासारखा पसरला कित्येकजण धावत डोंगरावर चढून गेले त्यापैकी पुष्कळजना तो पहावयास मिळाला सर्वांनी पुन्हा पुन्हा भगवतांचें दर्शन घेतले, स्तुति गाडली. 'आम जनतेने केलेल्या आनंदोत्सवास साथ देण्यासाठी शासन देवतांनी केलेला हा आनंदोत्सव व अभिषेक होय,' असे सर्वांनी मानले. ५ वर्षांपूर्वी येथे कित्येक दिवसपर्यंत झालेल्या चन्दन-गंध वृष्टीची सर्वांना या वेळी प्रकषिती आठवण झाली 'अज्ञातांनी केलेली सर्वज्ञांची ही भक्ति भावपूर्वक पूजाच नव्हे का ?'

फाल्गुण शुद्ध १ रविवार दि ९-३-१९७० हा महोत्सवाचा पाचवा दिवस उजाडला या वेळेपर्यंत या आणि दूरदूरच्या प्रांतातून आलेल्या भक्तगणांचा येथे जन सागरच जणू उफाळल्यासारखे दिसत होते ! अद्याप लोक येत होतेच-

सकाळी ९ ते १ वाजेपर्यंत श्री शांतिस्नान महापूजा भक्तिमय वातावरणात, धामधूमपूर्वक संपन्न झाली

दानद्वारी घनावदी महोत्सव ग्रथाचा प्रकाशन
मनारम द्वाव्याचा होता या महोत्सवाचे
अतिथी-विजय पद्मनवण शेटथी कस्तुरभाई
लालभाई अमदावाद हे विमानाने कोल्हापुराने
गव्याचे होते तेथे त्याचे स्वागत करण्यासाठी
गोहापुर महानगरपालिकेचे उपाध्यक्ष, कोल्हा-
पुरचे देवचंद, मंदवी चतुरदासभाई, देवचंदभाई,
उमेशमलजी नववी आदी वरंच नागरिक
उपस्थित होते येथे पुण्याहून श्री मुरजमलजी
नववी, कानिनाळ चिमणलाल गाहू बादी
मडळी आदी जेठ कस्तुरभाई याच्याबरोबर
गिनातून श्री श्री डी उर्फ वादुभाई तानावटी
उभारले गोहापुर महानगरपालिका, न.पं
तामडी, घनावदी ममिनी, आणि उत्तर अनेक
गोहापुराच्या वर्तनी जेठ कस्तुर-
भाईना तार पाहून त्याचे मुग्धवाग्न करण्यात
हस्यमान होते तेवून ही मडळी जेठ देवचंदभाई
याच्या दयापावर पोच देखे आवून श्री कुमोज-
गिरी नांम्यानी आली

पुढे जयगव्यावर कुमारिनानी शेटथी
चतुरभाई पत्नीने जोराळून कुकुमनिलक
मल्ल कुमारा पातला स्वयंसेवकांनी मान-
पत्ता दिली आल्या समयाचे त्याचे उम्हकून
गोहापुराच्या जेठ गोहापुरा थोडावेळ
जयगव्याने गिनातनी

पुढे जयगव्यावर ममानावडी धर्मशाळेच्या
ममानावडी ममानावडी ममानावडी पाहून,
ममानावडी ममानावडी ममानावडी ममानावडी

महाराज याच्यासाठी तीन निरनिराळी व्यास-
पीठे केलेली होती जमिनीवर गाद्या, जाजमे
आथरून आमंत्रित सद्गृहस्थ, श्रावक आणि
श्राविका यांच्या वसण्याची सोय केली होती हा
समारंभही सुव्यवस्थित व्हावा म्हणून सर्वजण
लहानमोठे हा भेदभाव विसरून खाद्याला खादा
देऊन झटत होते.

दोनप्रहराचे अडीच वाजले. धर्मशाळेच्या सर्व
प्रागणात जैन, जैनतर म्त्री पुरुषाची गर्दी फुलून
जागा अपुरी वाटू लागली एवढ्यात शेटथी
कस्तुरभाई, चतुरदासभाई, देवचंदभाई, उमेश-
मलजी ही मडळी व्यासपीठावर आली सर्व
उपस्थितांनी त्याचे स्वागत केले

नंतर प पू गुरुदेव प श्री रजन वि गणिवर्य
व त्याचे गिग्यवर व त्याच्या नंतर पू माध्वीजी
महाराज येऊन आपापल्या स्थानावर विराजमान
झाले सर्व समाजाने उभे राहून त्यांना
वदना दिली

लढमीपुरी पाठशाळेच्या विद्यार्थींनी कु शैला
दर्पा, लता, चंदन आणि भावना या वालिकांनी
म्यागन गीताच्या वर्णमधुर शब्दांनी सर्वांना
'मुग्धवाग्न' म्हटले अर्धवपदाच्या सूचनेनुसार
जेठ उमेशमलजी स्थानापन्न झाले पद्म श्री शेट
देवचंदभाई यांनी प्रथम सर्वांचे स्वागत करून,
या तीर्थाचा गौरव करून, 'या ममारभाचे अतिथी
जिसेप शेटथी कस्तुरभाई लालभाई यांनी जैन
धर्म, जैन मीमं व जैन नगाज यांचे रक्षक म्हणून
नेलेदे अलोचिक कार्ये सर्वांना प्रेरणादायी आहेत,'

२५२ मृगापुत्र लेखक—पू पा गतावधानी आचार्यदेव श्रीमद्विजय कीर्तिचंद्र
सुरीश्वरजी महाराज

२५३	६३	कथा	कथा
२५४	५	मारी	चोरी
२५४	१४	जवर दाह,	जवर, दाह,
२५४	५१	समागम थसे त्यायी पाछो	समागम थसे अने धर्मनो बोध थसे धर्मनी आराधनाना प्रभावे त्यायी ते देवलोकमां उत्पन्न थसे त्यायी पाछो

सधाचा परिचय

२५९	११	जिमराज	जितराज
२६०	११	मदीर व्लाक समोर कोल्हादूर	कोल्हापूर
२६०	११	वभुतमल	भवुतमल
२६१	१०	प्रसनीय	प्रशसनीय
२६३	६१	१२५ वर्षापूर्वी	५२ वर्षापूर्वी

चोवीस तीर्थंकरांची माहिती

	गणधराची मख्या	गणधराची सख्या
२८९	५ १५६	११६
२९०	६ ११६	१११

श्री शंखेश्वर पार्श्वनाथ जिन रतवन

(कार्लिंगडो)

अजव बनी रे सुरत जिनकी, खूब बनी रे भूरत प्रभुकी,	॥१॥ अजव
नीरखत नयनथी गयो भय मेरो, मिट गई पलकमें मूढता मनकी,	॥२॥ अजव
अगे अनोपम अगियां ओपे, झगमग ज्योति जडाव रतनकी,	॥३॥ अजव
प्रभु तुम महेर नजर पर वार, तन मन सब कोडाकोडी धनकी,	॥४॥ अजव
अहनिश आण वहे सुरपति शिर, मनमोहन अश्वसेन सुतनकी	॥५॥ अजव
<u>उदयरतन</u> प्रभु पास शंखेश्वर, मान लीजे खिजमत सब दीनकी,	॥६॥ अजव

(श्री जिनेंद्र रतवनादी काव्य सदोहमाथी)

श्री पार्श्वप्रभुनुं स्तवन

(तीरथनी आशातना नवि करीअे)

दादा पारसनाथने नित्य नमिये,

हारे नित्य नमिये रे, नित्य नमिये,

हारे नमिये तो भव नवि खमिये,

हारे चित्त आणीठाम, दादा ॥ १ ॥

वामा उर सर हसलो जगदीवो, हारे जगतारक प्रभु चिरजीवो;

हारे अेनुं दर्शन अमृत पोवो, हारे वीठे सुख थाय, दादा ॥ २ ॥

अश्वसेन फुल चंद्रमा जगनाभी, हारे अलवेसर अंतरजामी,

हारे त्रण भुवननी ठकुराड पामी, हारे कहे सुरपति सेव, दादा ॥ ३ ॥

परमात्म परमेश्वर जिनराय, हारे जस फणिपति लछन पाय,

हारे काशी देश वाराणसी राय, हारे जपीअे शुद्ध प्रेम, दादा ॥ ४ ॥

गणधर दश द्वादशांगीना धरनार, हारे सोळ सहस मुनिवर धार;

हारे अडतीस सहस साहुणी सार, हारे रुडो जिन परिवार, दादा ॥ ५ ॥

नीलवरण नव हाय सुंदर काया, हारे अेक शत वर्ष पाल्यु आय,

हारे पाम्या परम महोदय ठाय, हारे सुख सावि अनंत, दादा ॥ ६ ॥

जिन उत्तम पद सेवना सुखकारी, हारे रुप कीरति कमला विस्तारी,

हारे मुनि भोमविजय जयकारी, हारे प्रभु परम कृपाळ, दादा ॥ ७ ॥

(श्री जिनेत्र स्तवनाटी काव्य सदोहमाथी)

❖ श्री शंखेश्वर पार्श्वनाथ जिन स्तवन ❖

(सनेही वीरजी जयकारी रे)

तेवीसमा श्री जिनराज रे, नामे सुधरे सवि काज रे;
 लहे लीला लच्छी समाज,
 शंखेश्वर पासजी जयकारी रे, जूनी मूरती मोहनगारी शखेश्वर ॥ १ ॥
 अतीत चौबीसी मोह्तार रे, नवमा दामोदर सार रे,
 जिनराज जगत शणगार, शखेश्वर ॥ २ ॥
 आपाढी श्रावक गुणधारी रे, जिनवाणी सुणी मनोहारी रे;
 पास तीरथे मुक्ति समारी, शखेश्वर ॥ ३ ॥
 प्रभु पडिमा भरावी रगे रे, शशिसूरज पूजी उमगे रे,
 नागंद्र घणे उछरगे, शखेश्वर ॥ ४ ॥
 सुरनर विद्याधर बृद रे, करे सेवना अधिक आनद रे,
 यदुवा रे पूजे धरणेद, शखेश्वर ॥ ५ ॥
 यदुसेना जरावे भराणी रे, पूछी नेमिने सारंगपाणि रे;
 करे भक्तिभाव चित्त आणी, शखेश्वर ॥ ६ ॥
 जरासिंधु जरादुख भारी रे, प्रभु तुम विण कोण निस्तारी रे;
 तुमे जगतजेतु हितकारी, शखेश्वर ॥ ७ ॥
 हरि अठुमे ते धरणेद रे, आप्यो पास प्रभु सुखकद रे;
 जिन न्हवणे गयु दुख दद, शखेश्वर ॥ ८ ॥
 शखेश्वरे आव्या जेण रे, शंखेश्वर नाम छे तेण रे;
 महिमा गवरावे कोण, शखेश्वर ॥ ९ ॥
 द्वारामती अस्थिर जाणी रे, बढियारमांही गुणखाणी रे;
 शंखेश्वर भूमि प्रमाणी, शखेश्वर ॥ १० ॥
 मध्य लोक ओक करी खास रे, पूरे त्रण्य भूवननी आश रे,
 दुश्मननी काढे काश, शखेश्वर ॥ ११ ॥
 पद्मावती परचो पूरे रे, धरणेद्र विघन सवि चूरे रे;
 सेवकनुं वधारे नूर, शखेश्वर ॥ १२ ॥
 श्रो जिन उत्तम पद ध्यावे रे, ते परम महोदय पवि रे,
 कवि रूपविजय गुण गावे, शखेश्वर ॥ १३ ॥

(श्री जिनेंद्र न्वनादी काव्य सदोहमाथी)

❖ श्री शंखेश्वर पार्श्वनाथ जिन स्तवन ❖

(प्रथम जिनेसर पूजवा)

मोहनगारो मारो, दुःखनो हरनारो मारो,
 प्राण पियारो मारो, साहिबो;
 प्रभु माहरा, दिलभर दरिसण आप हो,
 प्रभु माहरा, मुगति तणा फल आप हो मोहन ॥ १ ॥

कर जोडी ओलग करूं, प्रभुजी माहरा, रात दिवस अंक ध्यान हो;
 जाणो रखे देवूं पडे, प्रभुजी माहरा, वात सुणो नहि कान हो मोहन ॥ २ ॥

करता नित्य भोळामणी, प्रभुजी माहरा, इस केता दिन जाओ हो,
 भीना जे ओलग रसे, प्रभुजी माहरा, ते केस आकुला थाओ हो, मोहन ॥ ३ ॥

देव घणा छे अनेरडा, प्रभुजी माहरा, ते भुज नवि सुहाय हो;
 फळ थाये जे तुम थकी, प्रभुजी माहरा, ते किम अन्यथी थाय हो मोहन ॥ ४ ॥

ओछा कदीय न सेविये, प्रभुजी माहरा, जे न लहे पर पीड हो,
 मोटी लहरी सायर तणी, प्रभुजी माहरा, भागे ते भवनी भीड हो मोहन ॥ ५ ॥

देता भाडूं भगतनुं, प्रभुजी माहरा, तिहा नहि केहनो पाड हो;
 लेखूं फळ मन रीझवी, प्रभुजी माहरा, तिहां कियुं कहेशे चाड हो मोहन ॥ ६ ॥

मुख देखी टीलु करे, प्रभुजी माहरा, ओ तो जगव्यवहार हो;
 गिराओ अहेवूं न लेखवे, प्रभुजी माहरा, जिम ऊंचा जलधार हो मोहन ॥ ७ ॥

श्री शंखेश्वर पासजी, प्रभुजी माहरा, न्हाला प्राण आधार हो;
 काति कहे कवि प्रेमनो, प्रभुजी माहरा, तुमथी ओड कल्याण हो मोहन ॥ ८ ॥

(श्री जिनेद्र स्तवनादी काव्य सदोहमाथी)

श्री पार्वनाथ जिन स्तवन

(दरिशन ताहरु अति भलु)

पासजिनद जुहारिये, अहनिश सुर सेवे पाया रे;
नील कमलदल शामळो, त्रिभुवन जन केरा राया रे, पास ॥ १ ॥

पुरीसादानी गुणनीलो, श्री अश्वसेन महारो रे;
वामा उर सर हसलो, राणी प्रभावती भरथारो रे, पास ॥ २ ॥

वाडो पुखर पासजी, चोमुख निज घर सोहे रे,
नारगपूर नळियामणो, पंचासरो प्रभु मन मोहे रे, पास ॥ ३ ॥

शेरीसो, शखेसरो, खभायते थंभण पासो रे;
अमदावादे शामळो, चित्तामणि पूरे आशो रे, पास ॥ ४ ॥

वरकाणो फलवृद्धि पुरे, जेसलमेर कर हेडे रे;
आवू शिखर सोहामणो, दिन दिन सुखसपत्ती तेडे रे, पास ॥ ५ ॥

जीरावलो सोवनगिरे, अलवरगढ रावण राजे रे,
गोडी प्रभु महिमा घणो, जस नामे सकट भांजे रे, पास ॥ ६ ॥

कुभोजगिरी दीपतो, श्री त्रैवीसमो जिनराज;
भाव भगतिशुं पूजतां, रीझे मनवाछित काज रे, पास ॥ ७ ॥

तुम दरिशनमें पामियो, अक बिनतडी अयधारो रे,
भवसागर विहामणो, कष्टा कर भव पार उतारो रे, पास ॥ ८ ॥

चिन्तामणि सुरतरु समो, जगजीवन जिनचढो रे,
रतननिधान सदा नमे, करजोडी नित गुणकढो रे, पास ॥ ९ ॥

(श्री जिनैन्द्र स्तवनादि काव्य सदोहमांथी)

पद देऊन, त्याच्या सर्व प्रकारच्या वैयावच्चाची (शुश्रूषा, व्यवस्था, योगक्षेम) जबाबदारी समाजावर सोपवून जैन मताने आपले आगळेच वैशिष्ट्य प्रस्थापित केलेले आहे

(६-७) श्रावक-श्राविका—

यांनी तीर्थंकर परमात्म्याच्या वचनावर मूर्ण, निश्चक श्रद्धा ठेवून महाव्रतांचे पालन करता येईतो किमान लघुव्रताचे पालन करून आत्मोन्नती साधण्याचा प्रयत्न करावा

कर्मयोगाने कोणी अडचणीत आले, दुखी झाले तर त्याच्यासाठी ' साधर्मी भक्ति, सेवा, ' ' साधर्मी वात्सल्य ' यासाठी भाग्यवतानी प्रयत्नशील राहून जरूर ते साहाय्य देऊन आपले कर्तव्य पुरे करण्यात पुण्य प्राप्ति अवश्य होते याकामासाठी अवश्य सद्ग्रथ करवा (या वावत श्रावक समाज जागरूक राहून कर्तव्यपरायण आहे परंतु या विषम काळात यासाठी समाज आणि समाजाप्रणींनी अधिकाधिक लक्ष पुरविणे अगत्याचे होत चालले आहे)

या क्षेत्राचा विचार केलेल्या फत्तेचंद शेंठना आपल्या पूर्वजानी श्री शत्रुजय, भमेशिखर, गिरनारजी, आत्रु देलवाडा, तळाजा, तारगा, अशा उच्च स्थानी वाढलेली जिनालये, त्याच वरोवर चपापुरी, पावापुरी, राणकपूर, कापरडा नाकोडा, भद्रेश्वर, पाटण, खभात, महुवा, भोयणी, पानसर, अतरिक्ष पार्श्वनाथजी, भादकजी, कुल्पाकजी इत्यादी तीर्थस्थाने उभारण्यात सद्ग्रथ करून आत्मशांति मिळविण्याचा, पुढील पिढ्यांना मार्गदर्शन करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे ते दिसू लागले

महाजनो येत गत स पन्था' या प्रमाणे श्री कुभोजगिरीवर

पार्श्वनाथ नमस्तुभ्य विघ्नविध्वंसकारिणे ।

निर्मल सुप्रभात ते, परमानन्द दायिन ॥

अशा श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ प्रभूचे सर्व सुविधानी युक्त, आलीशान शिखरबंद जिनालय वाधून, तेथे प्रतिष्ठा महोत्सव करावा आणि ते जैन श्वे सधास अर्पण करावे अशी त्यांना प्रवळ इच्छा होऊ लागली या वावत ते एक दिवशी येथे मुक्कामास असताना, त्यांना ' श्री वीतराग प्रभूची आराधना करण्यासाठी, स्व-खचिनि जिनमंदिर वाधून स्व-कल्याण साधावे, ते त्याच्या कुटुंबियांना व समाजालाही उपकारक ठरेल ' असा दृष्टांत झाल्याचे ऐकावयास मिळाले ' मनी वसे ते स्वप्नी दिसे ' ।

शेंठजीच्या विचाराच्या दृढात जिनमंदिर उभारण्याची वाजू यशस्वी झाली त्यांनी आपले कुटुंबीय, स्वजन, स्नेही यांच्याशी विचार विनिमय करून दुजोरा मिळविला ठिकठिकाणचा श्रावक वर्ग, पंच महाजन, त्याचप्रमाणे कोल्हापूर संस्थानचे अधिकारी, नादणी येथील श्री जिनसेन भट्टारक पट्टाचार्य, नेज, कुभोज, आळते, मंजले आदि सभोवतालच्या गावातील ग्रामस्थ यांच्याशी वाटाघाटी करून त्यांनी त्या सवचि हादिक साहाय्य आणि आगीवांद मिळविले सर्वांच्याकडून मिळालेल्या सानद पाठव्याने शेंठजीच्या उत्साहाला उधाण आले

श्री कुभोजगिरी व त्याच्या भोवतालचे निरीक्षण करता या डोंगरावर व त्याच्या पायथ्याला मनुष्य वस्ती नव्हती, पाण्याची सोय नव्हती, मंदिराच्या कामास लागणारा चुना दगड, चिटा, लाकूड वगैरे वस्तु दुर्लभ आणवून चढावयास कठिण अशा पायवाटेने वर चढविणे आवश्यक होते, जैन स्थापत्य आणि शिल्प या शास्त्राचे जाणकार कारागीर (सलाट) इकडे

दुर्मिळ होते, पाया भरणी करावयाची ती कालाचा पत्थराची झुज होती परंतु उच्च भावनेने प्रेरित झालेले फत्तेचदभाई कमल्याहोई अडचणींचा अगर त्याच्या निराकरणार्थ होणाऱ्या स्वर्चाचा विचार न करता, ठरविलेले कार्य पूर्ण करावयाचे या जिद्दीने कामास लागले. या कामी इनरेजावरोवर कुभोजनिवासी नानावटी स्व गुलाबचंद गेठजी याचे सुपुत्रशय स्व रावजीभाई, स्व चिंतामणि ऊर्फ कस्तुरचंदभाई आणि स्व स्वरूपचंदभाई यांचा त्यांना तन आणि मन पूर्वक फार उपयोग झाला 'रावजीभाई सापडतील ते कुभोजगिरीवरचे' असे त्या काळी बोलले जात असे त्यांचा या कामात सिंहाचा वाटा होना चिंतामणि ऊर्फ कस्तुरचंदभाई हे या डोंगरावरून उतरत असता उत्तरी-वरचे मृत्यू पावले पुढे ३८ वर्षांनंतर या पहाडावर जाण्यासाठी दगडी पायऱ्याचे बांधकाम झाले, त्यावेळी स्वराचंदभाई नानावटींनी भरीव कार्य केले

भुयार, तळमजला व मान शिखरे असे तीन मजले असलेले विशाल जिनालय बांधून या तीनही मजल्यातून श्री तीर्थंकर परमात्म्याच्या मूर्तीची प्रतिष्ठापना करावयाची हा गेठजींचा मनोदय निश्चिन झाला, त्यांनी नानावटी वगैरेच्यासह त्याचा आराखडा तयार केला या कामासाठी प्रथम पाण्याची सोय करणे आवश्यक होते त्यांनी या पहाडाच्या पायथ्याला ईशान्य दिशेने (पूर्व उत्तर कोपरा), त्याचप्रमाणे वर हल्ली मंदिर आहे त्याच्या बायव्य दिशेने (उत्तर पश्चिम कोपरा) अशा दोन्ही ठिकाणी विहीरीचे खोदकाम सुरू केले या कामास स १९१२ च्या मार्गशीर्ष महिन्यात सुरुवात झाली. पायथ्याच्या विहीरीला भरपूर पाणि लागले,

पण डोंगरावरील विहिरीला विपुल धन्यय होऊनही नितकीशी नफालता प्राप्त झाली नाही या दोन्ही विहीरीभोवती गेठजींनी आख्याची व फुलाची जाटे लावली. या दोन्ही विहीरीचे बांधकाम घडीव दगडांनी करून, त्यांना त्यांना आपल्या नावाचे शिलालेख बसविले. पायथ्याच्या विहीरीतील शिलालेखाचा दगड हल्ली तेथे दिसत नाही. पायथ्याच्या एक जोपडी उभाकरून केव्हा तेथे तर केव्हा डोंगरावर राहून गेठजी देखरेख करीत असत

जिन मंदिराच्या कामामाठी उत्तम प्रतीचे पत्थर आणवून त्यावर मुंदर आकार द्यावयाच्या घटणीसाठी टाकीचे घाव पट्टे लागले पहाडावर भुयार काढण्यासाठी कामगारावरोवरच सुरुग आणि पहारी कामास लागल्या भुयाराच्या खोदकामात मात्र त्यांना निगर्गापुढे हात टेकावे लागले सुरुगाना येथील पत्थर दाद देईना ! अश्व तेवढी कोशीम करून येथे एक मूर्ती स्थापन करून ५१६ माणसे बसून चैत्यवदन करून गेलीले असे भुयारतयार झाले त्यांना उतरण्यासाठी पायऱ्याही नीटपणे होऊ शकल्या नाहीत. पूर्वकाळी सरक्षणाच्या दृष्टीने अने अडचणाचे भुयार योग्यच होते तळमजल्यावर गभारा (गर्भ मंडप), त्यावाहेर रगमंडर व त्या वाहेर एक कोलू मंडप आणि गर्भ-मंडपावर ७ शिखरे असे बांधकाम आस्ते आस्ते पण मजवूत व त्या वरोवरच मनोरम दिसेल अशा घडण जडणीचे सुरू होते या कामी शेंकडो मजूर प्रतिदिन काम करीत होते बांधकाम पूर्ण होण्यास एक तपाचा कालावधी लोटला

या मंदिराच्या पूर्व, उत्तर, व पश्चिम दिशाना मोठी पटागणे व दक्षिणेस नादणी येथील श्री जिनसेन भट्टारक यानी बांधलेली दिगंबर

પ. પૂ. પંન્યાસપ્રવર રંજન વિ. ગણિવર્ય

શ્રી તિલક વિ. ગણિવર્યના સમાગમથી જૈન શાસનની આરાધના કરવા માટે સવેગી દીક્ષા લેવા તયાર થયા, અને પોતાના જ્ઞાનક્ષેત્રમા દીક્ષા ગ્રહણ કરી, તે ગુરુદેવના ગિપ્ય વન્યા તેમનુ મુનિશ્રી રજન વિજયજી નામ પાડવામા આવ્યુ,

જ્ઞાન અને સયમમા આગલ વધતા સઘની વિનતીથી, તેજોશ્રીની યોગ્યતા જોઈ પ પૂ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય શાતિચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મ. શ્રી એ તેમને પન્યાસપદ આપ્યુ દીક્ષા પર્યાયના વત્રીસ વર્ષમા પૂજ્યશ્રીએ રાજસ્થાન, ગુજરાત, સૌરાષ્ટ્ર અને મહારાષ્ટ્રમા વિહાર કરી શાસન-પ્રભાવના સાથે ગિપ્યસમુદાયમા પળ વધારો કર્યો જેમા પૂ મુનિશ્રી મદ્રાનદ વિ. મ. જેવા જ્યોતિષ ગાસ્ત્ર નિપુણ ગિપ્ય છે તેમજ પૂ સુયશ વિ. તથા પૂ રાજેશ વિ મ આદિ તેમનો ગિપ્યવર્ગ છે

પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામા પ્રતિષ્ઠા, શાતિનાસ્ત્ર, પાઠગાઠા, આયવિલ લાનુ ઉપધાન, ધાર્મિક શિક્ષણ શિવિર, દીક્ષા તેમજ માસકમળ, દોઢ-માસી જેજો મહાન તપશ્ચર્યાઓ સારી સલ્યામા થઈ છે એ માટે તેઓશ્રી પોતાના તારક ગુરુદેવ-નોત્ર ઉપકાર તથા કૃપા માને છે

(પૂ. પ. રજન વિ ગણિવર્ય યાચે તારક ગુરુદેવ.)

માલવાડા (રાજસ્થાનમા) પિતાશ્રી ચિમળ-લાલભાઈ અને માતાજી નવલબેનની રત્નકુક્ષિએ પૂજ્યશ્રીનો જન્મ મ. ૧૯૭૩ પૌષ્ય વદ ૮ મંગલ-વાર દિ ૧૬-૧-૧૯૧૭ દિને થયો તેઓશ્રીનુ શુભ નામ રતનચંદભાઈ હતુ

માતાપિતાના સુસંસ્કારો વાલપણથીજ મળતા હોવાથી, વ્યવહારિક અભ્યાસ કરી ધાર્મિક શિક્ષણ લેવામાટે શેઠ વેળાંચંદ સુરચંદ સ્થાપિત શ્રી યશોવિજયજી જૈન સંસ્કૃત પાઠશાળા મહે-સાળામા તેઓશ્રી દાખલ થયા ત્યાનુ ધાર્મિક વાતાવરણ તથા ગુરુવર્ય શ્રી હીર વિ મહા-રાજના ગિપ્યસ્ત પ પૂ અનુયોગાચાર્ય પ

શ્રી કુંભોજગિરી તીર્થ કમિટીના હેલ્લા વીસ વરસના પ્રમુખ

ઉદારચરિત ધર્મપ્રેમી શ્રેષ્ઠિવર્ય

શ્રી. ચતુરદાસ નગિનદાસ શાહ, બેલગામ.

ગરબી ગુજરાતના મહેસાણા જિલ્લામા આવેલ નદાસણ ગામના વતની ધર્મશ્રદ્ધાલુ શેઠશ્રી નગિનદાસ કૈશવજી શાહ ના ધર્મપત્ની શ્રી કકુવાઈની રત્નકુશિએ વિ સ ૧૯૫૪ ભાદરવા સુદ ૫ ના દિને શેઠશ્રી ચતુરભાઈ જન્મ લીધો તેમની ત્રણ વરસની ઉમરે પિતાજીનો સ્વર્ગવાસ થતા તેમના આધિક સજોગો પ્રતિકૂલ બન્યા શ્રી કકુવાઈએ તેમનો અહમદાવાદમા ગુજરાતી ચાર ધોરણનો અધ્યાય કરાવ્યો તે સમયમા પરમોપકારી પૂ. પા. આ શ્રી મિટ્ટીસૂરીશ્વરજી (વાદા) મ નો મુયોગ થતા સુસસ્કારો સાથે તેમનો ધાર્મિક અભ્યાસ પણ વિદ્યાશાળામા થયો

જીવનમા તેઓશ્રીએ તડકાછાયડા જોયા તેઓશ્રીએ માતાજીના ઉપકાર સ્મૃતિપટમા રાખી સ. ૧૯૬૬ મા નાની વયે પ્રતિકૂલ સજોગો છતા, વ્યાપારી ક્ષેત્રે પ્રગરણ માંડ્યા વિનય, કાર્યક્ષમતા, નામપ્રમાણે ચાતુર્યાંદિ ગુણોની સુવાસના કારણે અમદાવાદ, મુવઈ, પૂના, કોલ્હાપૂર મુઘી તેઓશ્રી સ્નેહીઓના સહકારથી આવી પહોંચ્યા

સાદાશ, વ્યવહાર કુશળતા, માયાહુ સ્વભાવના પરિણામે વિ સ ૧૯૯૨ તેઓશ્રીએ બેલગામમા શેઠશ્રી કાતિલાલ મણિલાલની ભાગિદારીમાં 'મહારાષ્ટ્ર સોપ ફેક્ટરી' સ્થાપન કરી છે, જે છેલ્લા વત્તીસ વર્ષથી અલ્પહિતપણે ઉજ્જવલ યશ પ્રાપ્ત કરી રહેલ છે શેઠશ્રીએ સામાજિક, વ્યાપારી, પ્રજાકીય, રાજકીય વર્ગમા મિત્રાચારી ભર્યો સવધ રાખી, લોકહિતના અનેક કાર્યો તન મન ધનથી કરી, ચોફેર લોક

પ્રિયતા પ્રાપ્ત કરી છે

ધાર્મિક ક્ષેત્રે પોતાના વતનમા પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ તેમજ કોલ્હાપૂર શ્રી શાતિનાથ જૈન શ્વે. મંદિર, ફલટણ મંદિર, શ્રી કુંભોજગિરી ધર્મગાઠા, કડી જૈન બોડિંગ આદીની શીલા સ્થાપનાઓ તેઓશ્રીના ગુણહસ્તે થતા તેઓશ્રીએ પ્રાણ પૂર્યો છે

પ્રભુ પ્રતિષ્ઠા, અપ્તોત્તરી શાતિસ્નાત્ર, સાધાર્મિક વાત્સલ્યો, ગુરુવર્યોના ચાતુર્યાસ, ક્રિયાદિ ધાર્મિક કાર્યોમા તેઓશ્રીએ વાદશાહી સલાવતોકરી ઘણુ પુણ્યોપાર્જન કર્યું છે

તેઓશ્રીના સહચારિણી સૌ મળિવેન, તેમના ચિરજીવ માનવચદમાઈ સેવતીલાસમાઈ, મહેદ્ર-માઈ આદિ સર્વ પરિવાર પણ તેમના ધર્મ-કાર્યોમા ઉલ્લાસપૂર્વક સાથ આપતા આવ્યા છે

સસ્કારોના કારણભૂત સમકિતદાયક એક મનોહર ગૃહમંદિર પણ તેઓશ્રીએ ટિલકવાડીમાં પોતામા બગલામા કર્યું છે

શ્રી જૈન વિદ્યાર્થી ભુવન મહેમાણા, શ્રી જૈન બોડિંગ કડી, શ્રી મહારાષ્ટ્રીય જૈન વિદ્યા ભુવન જુનર, શ્રી કુંભોજગિરી તીર્થ કમિટી, તથા બેલગામ જૈન સંઘના માનવતા અધ્યક્ષપદે રહી, જુદી જુદી સંસ્થાઓને માર્ગદર્શના આપતા, જિના-જ્ઞાને વફાદાર રહી તેઓશ્રી તે તે ક્ષેત્રની કીર્તિ વધારી રહ્યા છે

વહોત્તર વર્ષની ઉમરે પણ તેઓશ્રીની કાર્ય કરવાની ઘમશ, ઉલ્લાસ અભિનંદનીય છે

તેઓશ્રીને દીધાધિરાગ્ય મળે અને શાસનની સેવા કરવામા તે વધુ અને વધુ રસ લેશે એ અપેક્ષા છે

श्री कुंभोजगिरी तळेटी धर्मशाळा

शातिलाल लिलचंद शाह, रेठरेकर, (सागली)

विक्रम संवत् २००६ चा द्वितीय आपाढ शुद्ध पण्टीचा दिवस म्हणजे मूसळधार पावसाचे येमान आणि श्री कुंभोजगिरी तीर्थाच्या पायथ्याला वाधावयाच्या धर्मशाळेच्या शिला-स्थापनाचा आधला दिवस! या शुभ कार्यासाठी अहमदाबाद, वेळगाव, डचलकरजी, कोल्हापूर, मुधोळ वगैरे पुष्कळ गावची श्रावक मंडळी जमलेली होती पण मेघराजाच्या थयथयाटाने उद्या कसे व्हायाचे या विचारात गिरीवरील धर्मशाळेत संचित वसली होती

शुद्ध ७ चा दिवस उजाडला पावसाने समय ओळखून आवरते घेतले होते ढगाळलेल्या आकाशातून सूर्यदेवाचे दर्शन झाले गिरीच्या आसमतातील वातावरण प्रसन्न आणि उत्साहदायी झाले आधले दिवशी कोडून राहिलेले पर्क्षीगण किलबिलाट करीत इतस्तंत फिरू लागले काळचा भाईचा मुग्ध दरवळू लागला झाडावरील पाने टवटवीत दिसू लागली यात्रेकरू मंडळींनी श्री जगवल्लभ पार्वनाथ प्रभूचे दर्शन घेऊन, त्याचा जयजयकार करीत, भविष्यात विंगल रूप धारण करणाऱ्या धर्मशाळेच्या शिलाशेपणासाठी गिरीवरून खाली येण्यास

सुरुवात केली

कुंभोजगिरीवरील जिन मदीर शिरडोण निवामी श्रावक श्रेष्ठीवर्यं फत्तेचंद मलुकचंद शाह यानी भक्तिभावाने बाधविले व त्या कामी कुंभोजनिवासी वधुत्रय सर्वश्री रावजीभाई, स्वरूपचंदभाई व चिंतामणिभाई गुलाबचंद नानावटी यांची साथ घेतली होती समाजातील श्रेष्ठिवर्यांनीही यथाशक्ति मदत केली अशा तऱ्हेने आपल्या पूर्वजानीं तीर्थ आणि त्याचे रक्षणाचा भरीव पाया घातला, त्यास आता शहर वर्षे पुरी होत आहेत

पूर्वीच्या काळी दक्षिण महाराष्ट्रात भक्तावर जैन समाजाची घरे खंडोपाडी पसरलेली होती तशात रस्ते, दळणवळणाची अपुरी साधने, धर्मभावनेवद्दल उदासीन वृत्ति, इत्यादि कारणांनी श्री कुंभोजगिरी या तीर्थस्थानी चैत्र व कार्तिकी पौर्णिमा या महान दिवशी सुद्धा शे-पन्नास श्रावक येत असत गिरीवरील भक्तावर धर्मशाळा व त्यासमोर असलेल्या दिगवर बाधवाची धर्मशाळा यातून यात्रेकरूंचा समावेश होत असे उभय मंत्रदाय वधूभावाने वागत आले व ते वागणे परम्परांना पूरक होत गेले

दिवसेदिवस प्रवामाची साधने वाढली श्री कुभोजगिरीवरील जागृत देवस्थानाची माहिती पसंगत गेली व याचेरून श्रावक-श्राविकाची ये-जा वाढू लागली विक्रम स १९९४ या वर्षी पु पा व्याख्यानवाचस्पति श्रीमद्विजय रामचंद्र सूरिस्वरजी महाराज आपल्या विद्वान व तपस्वी अया अनेक शिष्यवर्गसह दक्षिण महाराष्ट्रात आले त्या अंगोदर मवेगी गुरु महाराजाची ये-जा जवळजवळ नव्वतीच गोरजी महाराज-यनी-कैव्हानरी येत

पु पा रामचंद्र सूरिस्वरजी महाराजाची जैनधर्म, न्याचे तत्त्वज्ञान आचारविचार इत्यादि वरील गांड भाषेने आणि वक्तृत्वशैलीने हृदयाम भिडविणारी व्याख्याने ऐकून श्रावक समाजा-प्रमाणेच उत्तरेजनेही धर्मभावनेने प्रेरित होऊन, उन्हासाने भक्तिमार्गाकडे झुलले पूज्य गुरुदेव व त्यांच्या शिष्यगणांचे त्यागी जीवन व उपदेश-शैलीने भारावून गेलेल्या जनतेमधून नरवर मर्णाचा सदुपयोग करण्याची स्फूर्ति तेवू लागली

सामाना निवामी स्व त्रिगचद मनोहरदाम वरुवर याच्या मृपुत्रांनी कराड ते कुभोज-गिरीपर्यंत 'छात्री पाळणाग विविध मध पु गुरुदेवाच्या निवेत सटला असा मध महा-राष्ट्रात प्रथमतःच निघाला होता कुभोजगिरी-वर पूज्यश्रींनी आठ शब्दांना मधवी पद दिले व ते ते पंक्तापूराय गेले

कात्रापुर हे मांडे शहर असूनही तेथे स्वतंत्र व मध माळरीचे जिनसादर तऱ्हेने एक-दोन तर-सादर हाता थामवल्याग्याच्या वृष्टीने मंडिरांनी गाल्यावता पु गुरुदेवांनी समजवली २००० मी.पुर्वीत एका मोर्ग्याच्या जागेवर श्री मजमुद्रा-प्रमाणे ठावठिकाणा ठरले कोन्हापुर-

निवासी उदार-दिल श्रावक श्रेष्ठीवर्य श्री वकु-भाई माणिकजी परमार, हुकमीचद डुगाजी राठोड, हिंदुमल जितराजजी राठोड आणि साकळचद दोलाजी गांधी या चौघांनी भरीव रक्कम देऊन व कोन्हापुरी झालेल्या उपधानतप माळारोपणाचे उत्पन्न भरीस घालून त्या प्रासा-दाची उभारणी सुरू झाली ते बाधकाम होई-पर्यंत पूज्य आचार्य महाराज दक्षिणेकडे हुवळी गदगपर्यंत जाऊन परत आले कोन्हापुरास भूषणावह व श्रावक समाजास अभिमान वाट-ण्याजोगी, सुंदर कलामय वास्तु तयार झाली होती तेथे प्रभु मूर्तीची अजन-शलाका (प्राण-प्रतिष्ठा) व प्रतिष्ठा (स्थापना) महोत्सव मोठ्या समारोहपूर्वक सानद सपन्न झाला त्या धर्ममहोत्सवात सहभागी होण्यासाठी कच्छ, काठेवाड, गुजरात, राजस्थान, कलकत्ता, मुंबई ते बंगलोर, मद्रासकडील श्रावक समुदाय प्रचंड मध्येने आलेला होता

मुंबईचे दानवीर शेट माणिकलाल चुनिलाल, शेट जिवाभाई प्रतापसी, अहमदाबादचे शेट वकुभाई मणिलाल, शेट चिमणलाल केशवलाल कडिआ, शेट माराभाई हठिसिंग, शेट कांति-लालभाई, शेट श्री मोगीलालभाई शहा, कल-कत्तावाले शेट लिलाधर कालीदास इत्यादी समाजाग्रणी मंडळी या प्रतिष्ठा-महोत्सवासाठी कोन्हापुरी जमली होती तेथून स्वस्थानी परत जाताना श्री कुभोजगिरीची यात्रा कृत्याशिवाय कोण परतणार !

आपल्या देशात सर्व धर्मियाच्या तीर्थस्थानी यावेकल्या मोर्ग्यासाठी धर्मशाळा आहेत जैन समाजानेही ठिकठिकाणी धर्मशाळा बांधल्या आहेत किन्वेकानी तथा कार्मी आपले सर्वस्व अर्पण केले आहे मात्र महाराष्ट्रातील श्रेंतावर

समाजाचे एकमेव तीर्थ असलेल्या कुंभोजगिरीच्या पायथ्याशी धर्मशाळा असावी असा विचार प्रसूत होऊ लागला डोंगरमाथ्यावर धर्मशाळा असली तरी तीर्थाची आशातना होते ते टाळावे या हेतूने शेट भणिकलाल चुनिळाल यांनी त्यावेळचे तीर्थ-कमेटीचे अध्यक्ष शेट हुकमीचंद डुगाजी राठोड यांच्याकडे रु ५००१ देऊन तळेटीची धर्मशाळेच्या बांधकामास सक्रिय शुभमुहूर्त केला

पू पा आचार्य श्री रामचंद्रमूरीश्वरजी महाराजांच्या पाठोपाठ, त्यांचे गुरुदेव सिद्धात-महोदधि पू पा आचार्यदेव प्रेमसूरीश्वरजी महाराज आपल्या शिष्यसमुदायामह दक्षिण महाराष्ट्रात उतरले, या सर्व गुरुदेवांच्या सान्निध्यात निपाणी, कोल्हापूर, सांगली, कराड आदि ठिकाणी अनेकविध धर्मकार्ये, साधु-दीक्षा, उपधान-तप वगैरे झाले धार्मिक जागृति विशेष प्रमाणात झाली स १९९४ ते १९९८ अखेर हे महान गुरुदेव द महाराष्ट्राचा विहार पुरा करून परत गेले. परंतु त्यांनी केलेल्या मार्गदर्शनाचा उपकार इकडील समाज कधीच विसरू शकणार नाही

मसत २००५ या वर्षी पू पा व्याख्यान वाचस्पति, कविकुलकिरिट आचार्यश्री लब्धि-सूरीश्वरजी महाराज, पू जयत वि उपाध्याय, पू प विक्रम वि आदि शिष्यसमूहामह सांगली येथील श्री पावर्ननाथ ऋषि मंदिराच्या प्रतिष्ठेच्या कार्याच्या निमित्ताने द महाराष्ट्रात आले त्यावेळी श्री कुंभोजगिरी-तीर्थ-कमेटीने त्यांना कुंभोजगिरीवर नेऊन त्यांच्या शुभ छायेत तेथे नृकृत्याच जीर्णोद्धार केलेल्या शिखरावरील ध्वजादंड व कळस त्याचप्रमाणे भूळनायक श्री जगवल्लभ पावर्ननाथ व भुयारानील अजितनाथ या भूति व्यतिरिक्त इतर सर्व भूतींची प्रतिष्ठा

वगैरे भव्य उत्सव केला कुंभोजगिरीवरील श्री जगवल्लभ पावर्ननाथांचे नयनरम्य मंदिर, गोजारची धर्मशाळा, तेथील सुंदर व्यवस्था, त्याचप्रमाणे त्या पहाडावरून चौफेर वाजूचा सुरम्य परिसर पाहून पू गुरुदेवांनी उल्हासाने 'दक्षिणेचा शत्रुजय' अशी पदवी या तीर्थास दिली

तीर्थाची आशातना-अवहेलना होऊ नये, हा धर्म उपस्थिताना समजाविताना 'तीर्थथनी आशातना नवि करिए रे' हे पू प वीरविजयजी म श्रीचे बोल त्याचप्रमाणे-

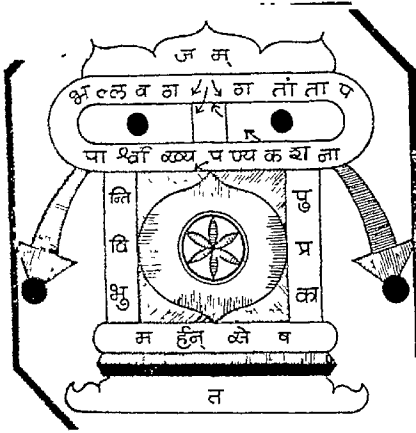
अन्यस्थाने कृत पाप, तीर्थस्थाने वितर्यति ।
तीर्थस्थाने कृत पाप, वज्रलेपो भविष्यति ।

इतरत्र केलेल्या पापाचे क्षालन तीर्थस्थानी येऊन होऊ शकते पण तीर्थस्थानी केलेले पाप वज्रलेपासारखे चिकट होते व ते भोगूनच त्यातून सुटका करून घ्यावी लागते, असे समजावून, काया वाचा-मने करून किंचितमात्रही तीर्थ-अवहेलना होऊ नये या दृष्टीने पायथ्याला धर्मशाळा करून तेथे यात्रेकरूंची दैनंदिन कार्यक्रमाची सोय व्हावी असे सूचविले

तेथे लगेच उदार श्रावकानी धर्मशाळेसाठी वर्गणी द्यावयाचे ठरवले व टीपेची मुसवातहि झाली नंतर पू गुरुदेव स्वतःचा चातुर्मास कराड येथे करावयाचा निर्णय देऊन व त्याचे शिष्य पू प प्रवीण वि गणिवर्य व युवकजनप्रतिबोधक महिमासपत्र पू महिमा वि म आणि पूसुशील वि म यांचा चातुर्मास सांगली येथे करण्याचा निर्णय देऊन कराडकडे गेले

संवर्गी गुरुदेवानी केलेली महज सूचना, पण ती गुरुची आज्ञाच समजली जाते

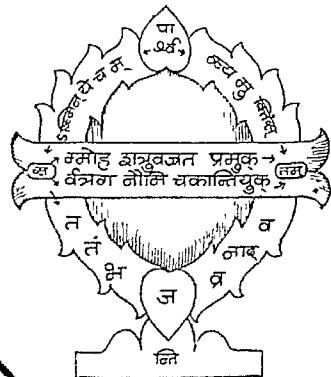
परमोपकारी गुरुदेवाच्या आज्ञा, समाज अग्रणींनी केलेले आवाहन व श्रावकजनांच्या इच्छा आणि गरजेचा विचार करून तीर्थ कमेटीने धर्मशाळा

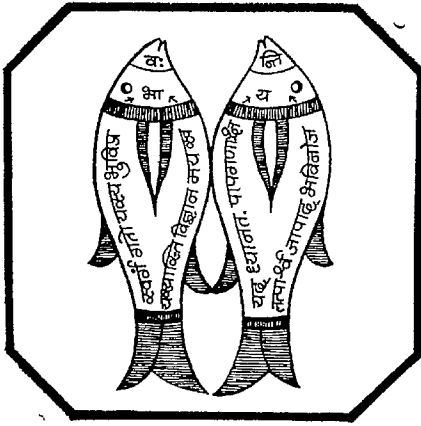
सिंहासन वदथ

जगवल्लभ-पाश्वर्य, जगता ताप-नागक
जपन्ति विभुमर्हन्त, त सेवका. प्रपुण्यज ॥ ४ ॥
सिंहासन वदथ.

पाश्वं न योज्ज्मित मनन भर्जन्ति
पाश्वंग्य मवित न्नदनाद् व्रजन्ति
गमो-शय-व्रजन प्रमक्त
मवंग्य नमि न कान्तियुक्तम् ॥ ५ ॥
शयवसपुट वदथ

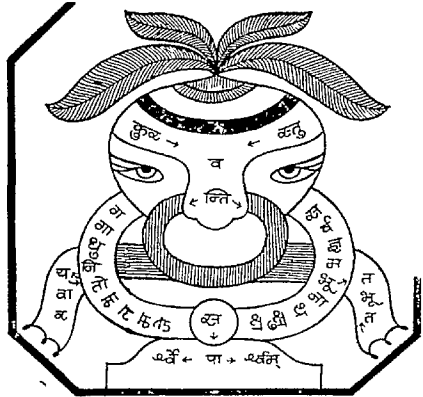
शयवसपुट वदथ

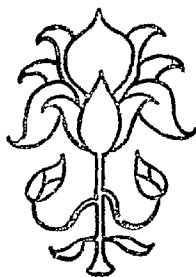
मत्स्ययुगल बन्ध

स्वर्गं गतो यस्य भुविप्रभाव
यस्यास्ति विज्ञानमय स्वभाव ।
यद्ध्यानत पापगणा क्षयन्ति
तत्पार्श्व-जापाद भविनो जयन्ति ॥ ६ ॥
मत्स्ययुगल बन्ध

कुर्वन्ति गगा-धुनितोय-वार
रवा यतो मानमजे सपार्श्व ।
स्तुवन्ति सर्वज्ञमभूत-भूत
त भूतभूताय सुरा सपार्श्व ॥ ७ ॥
कलश बन्ध

कलश बन्ध

- भारत प्रख्यात गॅरंटेड चांदीमालके स्पेशालिस्ट -

फोन : १०२४

शा. चुनीलाल दलीचंद गांधी

※ चांदी माल के होलसेल बेपारी ※

गुजरी बझार, कोल्हापूर.

सध तरफथी सध जमण थयु पू गुरुदेवना सवा-
रना प्रवचनथी जनसमूह अटलो प्रभावित थयो
के वपोरे वीजु प्रवचन राखवु पड्यु आ गाममा
श्री अभिनदन स्वामिनु शिखरवडी जिनमदिर छे
त्रीजो मुक्काम इस्लामपूरमा करीने चोथो
मुक्काम पडवलवाडीमा एक प्रशात उपवनमा
थयो आ सधमा साताराना स्थानकवासी सप्र-
दायना श्रेष्ठिवर्य काळीदासभाई, कराडना
वोहोरीसमाजना रतनशी भीमजी खोजा आदि
विविध धर्मीनी व्यक्तिओ सामेल थई हती दर-
रोज यात्रिओनी सख्या बढती जती हती आ
मिबाय सधना दर्शन करवा तथा पू गुरुदेवना
प्रवचनो साभळवा तुग, डिग्रज, सागली, गोटा-
खिंडी विगेरे गामोना जैनजैनतर लोको दररोज
आवता हता आ मुक्काममा सागलीना श्री बल-
वतराव चंदाप्पा धावते, गणपत रावजी गोडबोले
बकील, आणाप्पा शातापा कर्वे विगेरे कार्य
कर्ताओ आवी गया पाचमो मुक्काम मिरजवाडी-
मा थयो- छठो मुक्काम डिग्रजमा थयो स्थले
स्थले ग्रामजनोए अत्यंत उत्साहथी सधनु स्वागत
कर्यु

७ ने ८ मो मुक्काम सागली गहेरनी एक
विशाल जग्यामा थयो त्या महावीरनगरनी
रचना करवामा आवी त्यानी जनताए आत्मी-
यताथी सधनु स्वागत कर्यु आ गहेरमा पूज्यश्री-
ना व्याख्यानो वखार भागमा थया सागली जैन
अवे सधे नवकारणीओ करी हती

चादीनो रथ, निगान डका, हाथी, नानुभाई
जवेरी सुरतकरता बेन्डसाथे सध ठाठमाठथी
जयमिगपुर गयो

त्याना रेल्वे स्टेशन नजीक आवेला गांधी
मन्वाराम देवचंदना मळामा मुक्काम कर्यो त्या

धर्मनाथ प्रभुनु एक नूतन जिनालय बाध्यु हतु
तेनु उद्घाटन विधिसहित स्थानिक सध तथा
यात्रिक सधनी हाजरीमा पूज्यश्रीनी निश्रामा
थयु दशमो मुक्काम ११ तथा थयो ११मो मुक्काम
दानोळीमा थयो त्या अमदावाद निवासी शेटश्री
ब्रकुभाई मणीलाल तरफथी नवकारशी थई आ
सर्वे मुक्कामोमा देवपूजा, स्नात्र महोत्सव, गुरु-
देवना प्रवचनो, भावना विगेरे कार्यक्रम आनद
अने उत्साहपूर्वक थतो हतो दानोली पछी सधे
पोतानो मुक्काम श्री कुमोजगिरि तीर्थनी तळे-
टीमा कर्यो तेज स्थले आजै एक विशाल
धर्मशाळा उभी छे

श्री कुमोजगिरि तीर्थपरना जगवल्लभ प्रार्थ-
नाथ प्रासादनी प्रतिष्ठा वि स १९२६ महा
शुद्ध ७ सोमवारे थई हती सधना आगमन वखते
आ तीर्थनी आर्थिक स्थिति सारी न्होती आ
तीर्थनी व्यवस्था करवानी कामगिरि कोल्हापुरना
शेट हुकमीचंदजी डुगाजी राठोड, वाबुभाई पर-
मार, पुनमचंदजी गांधी, पानाचंद मोतीचंद
विगेरेए स्वीकार्यनि थोडोज समय थयो हतां
सध आववा पहेला श्रियुत कडीआ, वापालाल-
भाई विगेरेए कोल्हापुर जई त्याना सधने छऽरी
पाळता सधनी खबर आपी आर्थिक सकट होवा
छता तीर्थ कमीटीए अनेरा आनदथी आ सधनु
स्वागत कर्यु

आ कुमोजगिरि तीर्थमा सधनो त्रण दिवस
सुधी मुक्काम हतो वि स १९९४ महा वद
१३ सोमवारे ता २८-२-१९३८ ना दिवसे
गिरिपर समवसरणनी रचना करी बहुथकर
कुटुंबवती शेट भीवलालभाई अने तेमना धर्म-
पत्नी मगुवेन तेमज श्री मोहनलाल भाईने पू
गुरुदेव केतलाक नियमो आपी विधिपूर्वक सध

प्राचीन तीर्थ ओसीयाजी (राजस्थान)

यह मंदिर बहुत पुराना अर्थात् भगवान महावीर के निर्वाण के ७० वर्ष पश्चात् श्री रत्नप्रमसूरि द्वारा प्रतिष्ठा कराया हुआ है । स्तम्भ और तोरणकी कोरणी भाग्य है ।

श्री गिरनारजी तीर्थ

श्री कुंभोजगिरीमण्डन

श्री पार्श्वजिन संस्कृताष्टकम्

रचयिता पू मुनिश्री पूण्यविजयजी महाराजना शिष्य मुनिश्री वीरसेनविजयजी महाराज
(आदोनी म २०२५)

मुवामासन्तानं विभवसदन शान्तवदन
भवाब्धौ सद्यानं सुकृतजनन मोक्षनयनं ।
गतं मुक्तिस्थानं प्रशमभवत् पादर्वपजिनं
नयेऽहं सुध्यान जगति तपनं तं प्रतिदिन ॥ १ ॥ कमलबंध । शिखरिणी

नाथोऽनाथानां पार्श्वनाथो नराणाम्
श्रीपादर्वः पादर्वं स्तोति नित्यं जिनेन्द्रम् ।
अहंन्यादर्वेन स्थापितो जैनधर्मं
पादर्वयाप्ताय स्वस्ति देवाय तुभ्यम् ॥ २ ॥

श्रीपादर्वशिष्यात् सर्वथा कर्ममुक्तम्
पादर्वस्य स्वर्गे विस्तृता शुभ्रकिर्तिः ।
श्रीपादर्वं सार्वे संस्थिता भूरिभूतिः
हे पादर्वस्वामिन् देहि कवलयलक्ष्मीम् ॥ ३ ॥ वंदवदेवी

जगवल्लभ संज्ञक पादर्वं विभु
शिवदं सतत प्रणमामि नतः ।
जगतामघ मेघ हृतो पवन
भवसागरतारणयानसर्म ॥ ४ ॥ तोटक ।

विविधाभिधानशाली, स पुरुषादानीय नामकर्मण.
शोभते पादर्वप्रभुः, शंखेश्वरान्तरीक्षादौ च ॥ ५ ॥ आर्या

कुंभोजस्थे शैलप्रस्थे चैत्ये रम्येऽलंकाराम् ।
मत्यमित्यग्रातो भक्त्या, पादर्वं देवं नित्यं स्तौमि ॥ ६ ॥

श्री पादर्वस्य ध्यान ध्यात्वा, जाप कृत्वा पूजा सृष्ट्वा ।
स्वेप्सां पुति भक्तव्राताः, क्षिप्रक्षिप्रं ते कुर्वन्ति ॥ ७ ॥

पादर्वस्वामिन् । ते पद्मास्य, लुब्ध्वा याता भक्ता भृङ्गा ।
आस्य द्रष्टुं मे भावोऽस्ति, कस्मिन्काले यत्तल्लप्स्ये ॥ ८ ॥ विद्युतमाला ।

मूरतसे बडी कीरत !

आज मी मूर्ति वनी देखिली ।
देखुनी कीर्ति मनी रेखिली ॥ ध्रु. ॥

शान्त वनाचा सुरम्य परिसर
शान्त वनाचा शान्तीसागर
पार्श्वनाथ हे स्थान विराजे कोल्हापुर-मडली ॥ १ ॥

फत्तेबद शिरदोण-निवासी
शतान्दिपूर्वी पापविनाशी
मूर्ति स्थापिली, जैनाची जणुं भाग्यदेवी हासली ॥ २ ॥

अन्तरिक्ष, भटेवा, अबस्ती
सूरजमण्डण, शखेश्वर, ती
पार्श्वनाथ-नामावलि जपुनी पुनीत हो जिमली ॥ ३ ॥

सत्य, अहिंसा, अस्ते यांची
अपरिग्रह, ब्रह्मचर्य साची
जैनतत्त्वमालाच मानवा मातेची साऊली ॥ ४ ॥

अशुभ वासना, विकार, आशा
जीवा जखडुनी नेती नाशा
मानव वनला संतानाच्या हातातिल बाहुली ॥ ५ ॥

धकाधकी ही संसाराची
उसत नाही निमिषभराची
ध्यान-धारणा निवान्त करण्या तीर्थ ही चागली ॥ ६ ॥

हे मनि आणुनी, घना वेचुनी
सुवर्णात वसविली हिरकणी
फत्ते दात्याची ही भासे ! शांति जिवा लाभली ॥ ८ ॥

कृतार्थ झाला कुंभोजगिरी
श्वेतावर-मन्दिरा धरि शिरी
आत्मज्ञाना ललाम शाला, धर्मध्वजा शोभली ॥ ८ ॥

भा. ल. रानडे B A (Hons)
सागली

भगवान पाश्र्वनाथ यांचे पूर्वभव

ले प्रा. शांतिलाल खेमचंद शाह, वार्शी

जीव अनंतकाल भव भ्रमण करतो त्याच्या जन्म परंपरेची सख्या अमर्याद असते अशा जन्ममरणाच्या भ्रमतीत जेथे त्या जीवाने जैन धर्म स्वीकारून त्याच्या शास्त्रावर संपूर्ण श्रद्धा ठेवली तेथे त्यास सम्यक्त्व प्राप्त झाले असे म्हटले जाते त्यानंतर तो जीव क्रमशः मोक्षमार्गाकडे वाटचाल करतो अशा रीतीने पाश्र्वनाथ प्रभूनी सम्यक्त्व प्राप्त करून घेतल्या नंतर मोक्षास जाईपर्यंत दहा भव पुरे केले त्या दहा भवाची (जन्म) हकीकत—

१

पोतनपूरचा राजा अरविद याचा विश्वभूति हा पुरोहित होता तो ज्ञानी, ध्यानी आणि धर्मज्ञ होता त्याला दोन पुत्र होते थोरला कमठ व धाकटा मरुभूति. कमठ विषयलपट तर मरुभूति पापभीरू एकदा मरुभूति पू हरिचन्द्रसुरीच्या व्याख्यानश्रवणास गेला व त्याच्या उपदेशामृताने तो धर्मरंगान रंगला

इकडे कमठाच्या दुराचाराने मर्यादा सोडली वरुणा नामक आपली रूपवान पत्नी असतानाहि त्याने आपला बंधू मरुभूति याच्या पत्नीशी संधान बाधले ही गोष्ट मरुभूतिच्या दृष्टीतपत्तीस येताच त्याने राजापुढे गाव्हाणे ठेवले राजाने

सतप्त होऊन कमठाची गाढवावरून धिड काढून त्याला हद्दपार केले अरण्यात कमठाची एका तापसाशी गाठ पडली व तो स्वतः तापस झाला मरुभूतीला हे समजल्यावर अतिशय दुःख झाले व त्याने अरण्यात जाऊन कमठाची माफी मागितली कमठाने सूड बुद्धीने एक मोठी शिला मरुभूतीच्या डोक्यावर आवळून त्याचा कपाळ-मोक्ष केला मरुभूतीचा हा जन्म म्हणजेच भगवान पाश्र्वनाथाचा पहिला भव होय

२

विध्याचल पर्वताटवीत एक प्रचंड हत्ती आपल्या कळपाचा स्वामी होता तो मदमस्त अवस्थेत स्वच्छदपणे हिडत असे

एके दिवशी पू अरविद मुनिराज एका झाडाखाली ध्यानमग्न अवस्थेत उभे होते हत्ती फिरत तेथे आला आणि चमत्कार असा झाला की तो त्या मुनिराजाच्या चरणी लीन होऊन स्वस्थ बसून राहिला अरविद मुनीचा कायोत्सर्ग पूर्ण होऊन त्यानी नेत्र उघडले व त्या हत्तीकडे पाहिल्यावर त्याचा पूर्वभव त्याना समजून आला त्यानी त्या हत्तीला धर्मोपदेश दिला तेथे त्यास जातिस्मरण ज्ञान होऊन त्याने थावक व्रते स्वीकारली

एकदा तो हत्ती सरोवरान पाणी पिण्यासाठी उतरला असता कर्कट सर्पाच्या दगाने तो मृत झाला हत्तीचा जीव हा पार्श्वनाथ भगवानाचा दुसरा भव होय

कमठाचा आर्तध्यानाने मृत्यू होऊन त्याचा जीवच हा कर्कट सर्प झाला होता दुसऱ्या जन्मीहिले त्याने आपले पूर्व वर सोडले नाही

३

हत्तीचा मृत्यू दुर्भध्यानात झाला व तो जीव महन्त्राग देवलोकात अठरा मागरोपम आयुष्य असलेल्या देव झाला तेथून नदीश्वर द्वीपातील धार्वत जिनविद्वार्चा अर्चना, गीत-नृत्यादीमध्ये त्याने आपल्या देवीसह मग्न राहून आपले जीवन मुद्यामध्ये व्यतीत केले पार्श्वनाथ भगवताचा हा निमरा भव होय

कर्कट सर्पाचा मृत्यू होऊन तो जीव धूमप्रभा नावाच्या पाचव्या नरकात धोर दुखे भोगणारा व ७० सागरोपम आयुष्य असलेला नारक झाला

४

पूर्व महाविदेह क्षेत्रान वंताटच पर्वतावरील निलक नगरीत विद्युत्तगति नावाचा विद्याधर राजा होता त्याला कनकनिलका राणीपासून एक मूलधर्मी पुत्र झाला त्याचें किरणवेग नाव ठेवले गेले त्याचे लग्न पद्मावती नावाच्या राजात्मजी झाले काही काळाने विद्युत्तगतीने राजसग्नार किरणवेगावर सोपवून स्वतः प्रज्या नवीकारली किरणवेगाच्या किरणतेज नावाना एक पुत्र झाला

मगदा ज्ञानार्थी विजयभद्रमूरीचे आगमन निर्या नगरीवाहेरील उद्यानात जाले त्याचा धर्मपदेत घेऊन किरणवेगाचा वैराग्य उत्पन्न

झाले व राज्याचा भार किरणतेजावर सोपवून त्याने दीक्षा अगिकारिली मुनि किरणवेग पुष्करावर्त द्वीपातील शास्त्रत जिनविदाच्या दर्शनास जाऊन तेथे ध्यानमग्न राहिले असता एका सर्पाने त्याच्या पायास वेढून दग केला व तेथेच त्याना समाधिमरण प्राप्त झाले किरणवेग हा पार्श्वनाथाचा चौथा भव होय

सर्प हा कमठाचा जीव होता त्याने पुन्हा येथे आपले वर साधले

५

शुभ ध्यानात मृत्यू पावलेला किरणवेग अच्युत देवलोकात देव झाला व कमठाचा जीव पुन्हा नरकाची दुखे भोगू लागला

६

जबुद्वीपातील पश्चिम महाविदेह क्षेत्रात शुभकरा नगरीत वज्रवीर्य नावाचा राजा राज्य करीत होता त्याला लक्ष्मीवती राणीपासून एक देदीप्यमान पुत्र झाला त्याचा जन्मोत्सव घाटाने करून त्याचे नाव वज्रनाभ ठेवण्यात आले वज्रनाभाचे लग्न वग देशाच्या विजया नामक राजकन्येशी झाले. पुढे तो राजपदावर आरूढ झाला

एकदा वज्रनाभ राजा राजवाड्यातील गच्चीवर बसून शुभ ध्यानात मग्न झाला असता त्याम जातिस्मरणज्ञान झाले त्याने राजपुत्र चक्रायुधास राज्याभिषेक करून स्वतः मवेगी दीक्षा घेतली

वज्रनाभ मुनिवर प्रवास करीत असता जवळ नाद्रि पर्वताच्या अटवीत आले कुरगक नावाचा एक मिल्ल तेथे शिकार शोधीत हिंडत होता वज्रनाभ मुनि त्याच्या नजरेम पडले व तो अ-प

शकून मानून त्या भिल्लाने त्यांना विद्ध केले
वज्रनाभानी शुभ ध्यानात प्राण सोडले भगवान
पार्श्वनाथाचा हा सहावा भव होय कुरगक भिल्ल
हा कमठाचा जीव होय

७

वज्रनाभ मुनीचा जीव ग्रैवेयक देवलोकात
सत्तावीस सागरोपम आयुष्य असलेला ललिताग
देव झाला आणि कुरगक भिल्लाचा जीव सातव्या
नरकात गेला

८

आठव्या भवात पार्श्वनाथाचा जीव कनकबाहू
नामक राजा झाला एके दिवशी कनकबाहू
अश्वक्रीडा करीत असता त्याच्या अगावर एक
धिपाड हत्ती चाल करून आला राजाने
त्यास वाहूवलाच्या सामर्थ्याने पकडून त्याच्यावर
स्वारी केली राजा पाठीवर बसताच हत्तीने
वेगाने धाव घेऊन वैताडय नगराच्या वेशीवर
आणले तेथील राजा मणिचूड हा कनकबाहूस
पाहून प्रसन्नचित्त झाला व त्याने कनकबाहूचे
स्वागत केले मणिचूडाने आपली कन्या पद्मावती
इच्छाशी त्याचे लग्न करून दिले इतर अनेक
विद्याधर कन्याशी तेथे त्याचे लग्न झाले

कनकबाहुने आपल्या पराक्रमाने अनेक राजाना
आपल्या आज्ञेत आणले व तो चक्रवर्ती झाला
चौसष्ट हजार राण्या, चौऱ्याशी लाख हत्ती,
घोडे, रथ, गहाण्णव कोटी पायदल, चौदा महा-

रत्ने व नवनिधानाचा तो स्वामी झाला

तीर्थंकर जगन्नाथाचा धर्मोपदेश ऐकून कनक-
बाहूनी सर्वस्वाचा त्याग करून साधुदीक्षा ग्रहण
केली नंतर त्यानी वीस स्थानक तपाची आरा-
धना करून तीर्थंकर नामकर्म निकाचित (वृद्ध)
केले

कनकबाहु क्षीरगिरीवर ध्यानमग्न असताना
एका सिहाने त्याच्यावर झडप घालून त्याचा देह
छिन्नभिन्न केला मुनिवरानी ध्यानापासून विच-
लित न होता समाधिमरण साधले

पूर्वे भवातील कमठाने सिंह रूपाने येऊन
आपले वर साधून घेतले

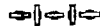
९

पार्श्वनाथ प्रभूचा नववा भव प्राणत देव-
लोकात महाप्रभ विमानात वीस सागरोपम
आयुष्याच्या देव झाला सिहाच्या रूपातील
कमठ मरून चौथ्या नरकात गेला

१०

देवलोकातून पार्श्वप्रभूचा जीव जबूद्वीपातील
भरत क्षेत्रात (भारत वर्षात) वाराणसी
नगरीत अश्वसेन राजाच्या वामाराणीच्या पोटी
जन्मास आला. हा पार्श्वनाथाचा अन्तिम जन्म
होय कमठ एक तापस वनून पचाम्नि तप करू
लागला

या दहाव्या भवाची हकीकत श्री पार्श्वनाथ
प्रभूच्या चरित्रात वर्णन केली आहे

स्वार्थाधताना कारणे बुद्धि मंद थई जाय छे, कामाधताना कारणे बुद्धि कुबुद्धि
वनी जाय छे लोभाधताना कारणे बुद्धि दुर्बुद्धि वनी जाय छे क्रोधाधताना
कारणे बुद्धि सशयी वने छे मानाधताना कारणे बुद्धि मिथ्या वनी जाय छे
रूपणाधताना कारणे बुद्धि अतिशय सकुचित वने छे

શ્રી કુંભોજગિરી તીર્થની

ગૌરવભરી

કમનીય કહાણી

શ્રી કુંભોજગિરી તીર્થના પવિત્ર સ્થાનના મુખ્ય અધિકારી શ્રી ગુરુજી

નમારસાગરને તરવા નીચો એ મહાન્ સ્ટોમ-
રનુ કામ કરે છે જૈન શાસનમાં તીર્થનો મહિમા
અપરપાર ગવાયો છે તીર્થની ગૌરવગાથાઓ
થોકવધ મઝી આવે છે તેમાય તીર્થોની સ્થાપના
બને તેનો વિકાસ ઉદાર-મુતિ થદાહુ શ્રાવકગણે
બદલક ધનવ્યય કરીને કરલો છે, એમ પ્રાચીન
ઇતિહાસના પાના પોકારે છે

તીર્થકર ભગવન્તોની જ્યા જ્યાં કલ્યાણકો
થયા છે, તે ભૂમિઓ પવિત્ર તીર્થ તરીકે પકાય
છે પ્રાચીન કાઢ્યો આવા તીર્થો અનેકમ પ્રસિ-
દ્ધિને પામેલા છે

ભારતવર્ષની પ્રત્યેક દિશાઓમા પ્રાચિન કે
અચૂનત અનેક તીર્થો આજે ભાવુકોના હૃદયને
પાવન બનાવી રહ્યા છે

પશ્ચિમ દિશામા શ્રી યવુજય, શ્રી મિરનાર
તીર્થ અદિ યાત્રાટુઓને હૃદય મુદ્દિ કરવા માયે
અમન આત્મીક પેદા કરે છે પૂર્વ દિશામા
મહેશ શિવજી આદિ તીર્થભૂમિઓ તત્વાણ
પામણોની પચાણ માધ્યમતા સાથે છે ઉત્તર
દિશામા કેળગિશ્વરી આદિ અનેક તીર્થો ભૂમદલને
ગોસાધી રચ્યા છે મધિય દિશામા શ્રી
કૃષ્ણજી, અનન્દજી, ભાદુકજી પ્રમુતિ અનેક
તીર્થો છે જે તે ધિન પ્રતિધિન પ્રમિદ્ધિને પામતા
માય જે તેમજ તે તીર્થોનો ઉદાર અને દિશામ
મુક્ત માર્ગ રચ્યા છે એમ બાકના યાત્રાટુઓને
પ્રમુત માર્ગ અથે છે

આ વાસ્તવમા તીર્થોના જે વિશ્વનો પાવન કે
માર મારત તીર્થ એમ કહેવાય તીર્થ

આવા તીર્થમા જ્યાં જ્યાં શ્રાવક
જે તેમજ

શાશ્વત તીર્થો અનાદિના છે અને અનત કાલ પર્યંત યથાવત્ રહેવાના । અને સ્થાપેલા તીર્થો જ્યાં સુધી જૈન ધર્મ અને એના પ્રચારક મહાપુરુષો રહેશે ત્યાંસુધી એ તીર્થો વૃદ્ધિને પામતા, અનેકોના ઉદ્ધારનું પુષ્ટાવલંબન બની રહેવાના ।

શાસ્ત્રોમા કથન છે કે, સાત ક્ષેત્રમા ધનનો સદ્વ્યય કરવા માટે ઉત્તમ ક્ષેત્ર કોઈ હોય તો તે તીર્થજ છે પુણ્યપાદ કવિરાજ વીરવિજયજી મહારાજ પુજાની ઢાઢમા ફરમાવે છે કે, ‘ પરિ-ગ્રહથી હોય અધિકૂ, તો તીર્થ જઈ વાવરો રે લોલ ’, એથી પચમ કાલમા ભવ્યોને સ્વ-ઉદ્ધાર કરવાનું પ્રબલ નિમિત્ત કોઈપણ હોય તે તીર્થ છે, અને એ તીર્થમા અનેક શુભ ભાવનાઓની પ્રેરણા સહજ સાપડે છે,

જગમ તીર્થ એ મુનિ ભગવતો છે, જેઓ પદ-યાત્રા કરે છે, વિહાર કરીને જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં તીર્થકર ભગવાનની વાળી શ્રવણ કરાવી હજારો ભવ્ય પ્રાણિઓને માર્ગસ્થ બનાવે છે, તેમજ તેઓના સયમ, આકરા તપ, જપ અને ધ્યાન વદન કરવાવાઢાઓ પર અદ્ભુત પ્રભાવ પ્રસારે છે, તેમજ અમૃત જેવી શમરસ વર્ષતી દેશના મખાઢાવી, મિથ્યાત્વનું નિકદન કાઢી સમ્યક્ત્વના સુવીજોનૂ આરોપણ કરે છે

તીર્થભક્તિ, તીર્થયાત્રા, તીર્થધ્યાન, તીર્થોદ્ધાર આ સઘઢ્યુય આત્મકલ્યાણ સાધવાનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે ‘ તારયતીતિ તીર્થ ’, ભવથી તારે એ તીર્થ કહેવાય

દક્ષિણ પશ્ચમા આવેલા અનેક પાવન તીર્થોમા ‘ શ્રી કુમ્ભોજગિરી ’ પળ એક પ્રાચિન, પવિત્ર અને સર્વવિશ્રુત તીર્થ છે

હું એ તીર્થની યાત્રા કરવા ભાગ્યશાલી નથી વળ્યો, પળ મારા તારક ગુરુદેવ આચાર્ય ભગવત

શ્રીમદ્વિજય લલ્લિસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રી એ તીર્થની પવિત્ર યાત્રાએ ગયેલા છે અને તેઓશ્રીની પવિત્ર નિશ્રામા ત્યાં કેટલાક પ્રશંસનીય, અનુમોદનીય શુભ કાર્યો સર્જાયા છે, જેનો વિશુદ્ધ પરિચય અહીં આપવો એ ઉચિતતાથી મરચક ગણાશે

મહારાષ્ટ્રની મગલમય ભૌમ પર જૈન ધર્મનું એક કાલમાસામ્રાજ્ય પ્રવર્તતું હતું, પુર્વધર મદ્રવાહુ સ્વામી જેવા પુણ્યાશ્લોક મહાપુરુષો પળ આ પુણ્ય ભૂમિનાજ જન્મેલા રત્નો હતા ને । તર્ક મૂતિઓ અને જ્ઞાનનિધાનો અનેક આચાર્ય ભગવતો આ આ ભૂમિઉપર વિજય વિહારો કરીને, જિનવાળીનું ભવ્યોને પાન કરાવી જૈન દર્શનના તત્ત્વોના પરમ શ્રદ્ધેયાપન્ન બનાવતા । આ પ્રદેશનો શ્રાવક ગળ પળ શ્રદ્ધાઢુ ભક્તિસપન્ન, સમૃદ્ધ અને ઉદાર પ્રકૃતિવાઢો છે ।

આજે જે પવિત્ર અને તારક શ્રી કુમ્ભોજગિરી તીર્થની શતાબ્દિ ઉજવાઈ રહી છે તે તીર્થ પ્રાચીન છે, પવિત્ર વાતાવરણથી સરભર છે, રમ્ય વન પ્રદેશ અને પહાડીઓની મનોરજન પ્રકૃતી સૌંદર્યથી પ્રેક્ષકોને ભવ્ય ભાવનાઓથી ઓતપ્રોત બનાવે છે અનેક સ્થલોના યાત્રાઢુઓ ભાવોમિથી પ્રેરાઈને આ તીર્થપર સ્વરાજિત તારક તીર્થકર દેવોની યાત્રા કરવા આવે છે, અને સ્વપ્રયાસ, ધનવ્યય, પર્વતારોહણને તે સફલ માને છે

વિ સ ૨૦૦૫ ની સલુળી સાલમા પ પૂ આચાર્ય ભગવત શ્રીમદ્વિજય લલ્લિસૂરીશ્વરજી મહારાજા સ્વ-વિગાલ પરિવાર સાથે કુમ્ભોજગિરી ઉપર આરોહણ કરીને, જાળે શુભ ભવ પરિણતીની ઉચ્ચ શ્રેણીપર ન ચઢ્યા હોય એમ આત્મામા માનીને ભવ્ય અને આદર્શ ગગનચુવી જિનાલયમા વિરાજમાન શ્રી જગવલ્લભ પાર્શ્વનાથ ભગવાનની પુણ્ય પ્રતિમાના દર્શન-ચૈત્યવદન કરીને કૃત-

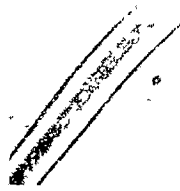
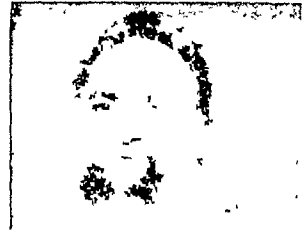
કરી, સ ૧૯૯૫ મા કરાડમા વિરાજમાન પૂજ્ય-
પાદની પુનીત નિશામા હુ તથા પૂ પ શ્રી સુવુદ્ધ
ચિ મ આદિ આવ્યા ત્યાનો ઉપધાન તપ મારા-
રોપણ મહોત્સવ પૂર્ણ થયા પછી, સ ૧૯૯૪ મા
પૂ પરમગુરુદેવ ની નિશામા બહુથવાલા હિરાચદ
મનોહરદાસના મુપુત્રો અને પુત્રાવાલા મોહનલાલ
દીલતરામ પેઠાપૂરવાલા તરફથી કરાડથી કુમ્ભો-
જગિરીનો અમૂતપૂર્વ છડી પાઠતો જે સઘ
નિકલ્યો હતો, તેની ગુરુદેવના વરદ્હસ્તે વે સઘ-
પતિઓ તથા દેવદ્રવ્યનો વૃદ્ધિ ધાતર ઉછામણિ
વોલીને કોલ્હાપૂરવાલા હિન્દુમલ જિતરાજજી
રાઠોડે તીર્થમાઠ પહેરી હતી, એવા કુમ્ભોજગિરી
તીર્થની યાત્રા નિમિત્તે અમોઝે કરાડથી પ્રયાણ
કર્વું કુમ્ભોજગિરી તીર્થના દર્શન થતાજ અમો
ઝૂવજ આત્મિક આનંદમય વન્યા

ચતુર્વિધ શ્રી સઘને તીર્થયાત્રા એ પરમ આલ-
વન છે તીર્થયાત્રાના લાભો અપાર છે

આરભાળા નિવૃત્તિ દ્રવિણ સફલતા, સઘવા-
ત્સલ્ય મુચ્ચૈર્નૈમલ્ય દર્ગનસ્ય, પ્રણયિજનહિત જીર્ણ-
ચૈત્વાદિ કૃત્યમ્ । તીર્થોન્નત્યચ સમ્યગ્ જિનવચન-
કૃતિમ્તીર્થસત્કર્મકલ્પ સિદ્ધેરાસન્નભાવ સુરતર-
પદવી તીર્થયાત્રા ફલાનિ ॥

યાત્રા કરનાર ભાવિકો નીર્થયાત્રામા પોતાનો
સમય જે રીતે વ્યતીત કરે છે તે દરમ્યાન સસા-
રના સમગ્ર પાપારમ્ભોથી તેઓ નિવૃત્ત વને છે
તેમની પુણ્યાનુવધી પુણ્યાઈની સપત્તિનો તે યાત્રા
દ્વારા મદુપયોગ થાય છે તીર્થયાત્રાએ નીકલ્-
નારને યાત્રા દરમ્યાન તેમજ યાત્રાના સ્થલોમા
શ્રી ચતુર્વિધ સઘની ભક્તિનો સુદર લાભ મળે
છે તીર્થયાત્રામા શ્રી જિનેશ્વર ભગવતના દર્શનથી
ને ઉત્તમ પ્રકારની ભાવનાથી તેમના સમ્યગ્-
ર્જનની નિર્મલતા પ્રગટે છે પોતાના પરિવારના

સાથે યાત્રા કરવા નિકલેલા તે ભાગ્યશાલી
જીવોને સ્વ-જન સ્નેહીજનોને આવો મહાનુ લાભ
પ્રાપ્ત કરાવવા દ્વારા તેમનો ઉત્સાહ ને સાચુ હિત
કરવાનો અવસર મળે છે યાત્રા સ્થલોમા શ્રી
જિનમંદિરાદિ જીર્ણ હોય તો તેના જીર્ણોદ્ધારાદિ
કરાવવાની ભાવના થતા જીર્ણોદ્ધારનો પણ મહાન
લાભ મળે છે જૈન શાસનની પ્રમાવના તીર્થ-
યાત્રા દ્વારા વિસ્તરે છે ને શ્રાવક સઘના વાર્ષિક
૧૧ કર્તવ્યોમા યાત્રાત્રિક નામના કર્તવ્યમા
તીર્થયાત્રારૂપ જિનેશ્વર દેવોએ ફરમાવેલ સત્ક્રુ-
ત્યની આરાધના થાય છે આ રીતે તીર્થયાત્રા
કરવા કરાવવાદ્વારા દેવ-દેવેદ્ર, ચક્રવર્તીપણાની
શ્રદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવાનુ મહાન પુણ્યાનુવધી પુણ્ય તે
ભાવિકો ઉપાર્જન કરે છે, યાવત્ તીર્થકર નામ
કર્મને પણ ચઢતા પરિણામે વાધે છે તેથીજ વર્ત-
માન અવસર્પિણી કાલમા આદ્યતીર્થપ્રવર્તક

લે પૂ પન્યાસપ્રવર શ્રી કનકવિજયજી ગળીવર
(સવત ૨૦૨૫)

ઋષભદેવ ભગવત તવાળુ પૂર્વ વાર સિદ્ધિગિરી ઉપર પધારી તીર્થનો મહિમા વર્ણવ્યો છે તેવીજ રીતે વીજા ત્રેવીસ તીર્થકરો પળ આ તીર્થપર પધારી તીર્થયાત્રાનું ફલ વર્ણવી ગયા છે

અઢાર દેગના મહારાજા કુમારપાલ કે જેઓ ગુજરાતના પાટનગર પાટણ ગઢેરમાં ચોપન વર્ષની વયે રાજગાદીપર આવે છે, પૂ કલિકાલમર્વજ આચાર્ય ભગવન્ત શ્રી હેમચન્દ્રમૂરીશ્વરજી મહારાજ પામે સિત્તેરમે વર્ષે વાર વ્રત સ્વીકારી શ્રાવક ધર્મની આરાધના કરવા ભાગ્યગાળી વસ્ત્રા છે, પૂજ્ય ગુરુદેવના શ્રીમુખેથી તીર્થયાત્રાનો અને તેમાય શ્રી સિદ્ધિગિરીજી તીર્થનો મહિમા માંભઢી, પૂજ્યશ્રીની છત્રછાયામા છડ્ડી પાઢના મઘ માયે જવાનો નિશ્ચય કરી તેઓ શુભ પ્રયાણ કરે છે સિત્તેર વર્ષની ઉપરની વૃદ્ધ વયે ડધાડા પળે ચાલતા યાત્રા કરવા સજ્જ થયેલા પરમાર્હત કુમારપાઢ રાજાને આચાર્ય ભગવત વહે છે કે, “ રાજન્ ! આટલી વૃદ્ધ વયે પળે ચાલવુ, તે પળ ડધાડા પળે ચાલીને યાત્રા કરવી તમારા માટે મુશ્કેલ છે, માટે આવશ્યકતા લાગે તો પળે ઉપાનત્ તેમજ વાહનાદિનો ઉપયોગ કરી શકાય છે ”

તીર્થ અને તીર્થયાત્રા પ્રત્યે રમે-ગમા અપાર પ્રેમ અને અનુપમ ભક્તિ જેના આત્મામા ભરેલી છે તે પરમાર્હત્ કુમારપાઢ રાજા જવાવ આપે છે કે, “ ભગવન્ ! આજ મુધીમા મે વહુ ભ્રમણ કર્યું છે અનત કાઢમુધીના ભવ ભ્રમણને વાજુએ રાવુ તોએ આજ મવમા, કેવઢ રાજ્ય મેઢવવાની તૃણામા ને જીવવાની મથામણમા ઘળુજ રવડયો છું ન લાવાનુ ઢેકાણુ ન પીવાનુ ઢેકાણુ-ડધાડા પળે ને ડધાડા માથે ચૂવજ રલ્લડપટ્ટી કરી છે પળ ભગવત ! મારુ એ સવઢ્યે પરિભ્રમણ નિરર્થક ગયુ, હવે તો ભગવાનની આજ્ઞાનુસાર ચાલીને હુ શ્રી સિદ્ધાગિરીજી મહાતીર્થની યાત્રા કરીગ,

કારણ કે, મારુ આ રીતન્ તીર્થયાત્રાનુ ગમન મારા અનત સમાર ભ્રમણને ઢાઢનાન્ છે ”

તીર્થયાત્રા પ્રત્યેનો આ પ્રેમ, આ અનુરાગ આત્મામા પ્રગટે તોજ આત્માનુ કન્યાણ થાય સમારની યાત્રાઓ તો અનતી થઈ, પળ ડલ્હામ અને વિધિપૂર્વક તીર્થયાત્રા થઈ જાય તો આત્માનો નિસ્તાર જન્ન થઈ જાય

તીર્થયાત્રા પ્રત્યેનો તથા યાત્રા કરનાર ધાત્રિકો પ્રત્યેના શ્રદ્ધમાન તથા ભક્તિ જે મન્યાન્માઓના હૈયામા જાગે છે તેવા આત્માની મનોવૃત્તિ કેવી અલૌકિક ને અદ્ભૂત હોય છે તે માટે વસ્તુપાલ મહામત્રીશ્વરના જીવનનો આ ંકજ પ્રમગ આપણને પ્રેરણાદાયી છે

નાગપૂરના પુનડ નામના મુશ્રાવકનો દિલ્હિના વાદગાહ મોજદીન સાયે ઘળો ગાઢ મવઘ છે વાદગાહની પરની પ્રેમકલાણ પુનડને પાંતાના ભાઈ તરીકે માનેલ છે પુનડ શ્રાવકશ્રેષ્ઠિએ તીર્થ ભક્તિથી પ્રેગઈને શ્રી મઘ માયે વે વલ્લત તીર્થયાત્રાઓ કરી છે તેમા પ્રથમ યાત્રા વિ મ ૧૨૭૩ મા કરી ને વીજી વધારે આડવરપૂર્વક મવત ૧૨૮૬ મા છડ્ડી પાઢના શ્રી મઘ સાથે કરી પુનડના મઘમા વાદગાહે દેગ પ્રકારની સહાય ને સામગ્રી આપેલી છે તે મઘ પાછો વઢળા મહામત્રીશ્વર વસ્તુપાલની વિનતાથી ઘવલકપૂર-ધોઢકા પધારે છે ત્યારે મત્રીશ્વર સઘની સામે જડેને યાત્રિકોના ચરણની ઘૂઢ માથે ચઢાવે છે

શ્રી તીર્થપાથરજમા વિરજીભવનિ તીર્થેપુત્ર ભ્રમણ તો ન ભવે ગનિશ્ચ દ્રવ્યવ્યયાદિહ નરા સ્થિરમપદ મ્યુ પૂજ્યા મવન્તિ જગદીગમથાર્ચયન્ત ॥

તીર્થયાત્રા કરીને આવેલા યાત્રિકોના ચરણની રજવી મવ્ય જીવો કર્મ-રજથી મુક્ત થાય છે, ને

તીર્થયાત્રામા ભ્રમણ કરવાથી જીવો ભવભ્રમણને ટાળે છે તીર્થક્ષેત્રમા પોતાની સપત્તિનો શુભ વ્યય કરવાથી તે પુણ્યવાનો સ્થિર સપત્તિવાળા બને છે, ને શ્રી તીર્થંકર દેવોની પૂજા કરનારા ભાગ્ય-શાળી આત્માઓ પૂજ્યતા પ્રાપ્ત કરે છે

આ ભાવનાપૂર્વક મન્ત્રીશ્વર વસ્તુપાલે સઘવી શ્રી પુનડના સમસ્ત સઘને પોતાના ઘર આગળે ભોજન માટે આમત્રણ આપીને, વધાયે યાત્રિકોના પગ દૂધથી ઘોઈ, તેમને તિલક કરી ભોજન કરાવ્યું આમ કરતા તેમને વે પ્રહર વ્યતીત થાય છે, ધૂવજ પરિશ્રમ થાય છે, સવારનું ભોજન કરેલું નથી તે વખતે સેવકો મન્ત્રીશ્વરને ભોજન કરવા માટે અને પરિશ્રમ ન લેવા માટે વિનવે છે ત્યારે મન્ત્રીશ્વર ધૂવજ આનંદમા ઇટ-લુજ જળાવે છે કે, 'અત્યારનો આ અવસર આત્મા માટે અમૂલ્ય છે

સઘભક્તિ કર્યા પછી મન્ત્રીશ્વરે અત્યંત આનંદ અનુભવ્યો કે,

અથ મે ફલવતી પિતુરાશા,
માતુરાશિપિ શિખાડકુરા
યધુગાદિ જિનયાત્રિકલોક,
પૂજયામ્યહમ શેષમલિન્ન. ।

‘લેખેલ મારા પૂજ્ય પિતાશ્રીની આશા આજે ફલી, ને માતાજીની આશિષપર મુકુટ ચઢ્યો છે

શ્રી સિદ્ધગિરીજી તીર્થની યાત્રા કરી, શ્રી આદી-શ્વર ભગવતના ચરણોની સ્પર્શના કરનાર યાત્રા-લુઓની આલિન્નપણે, આનંદપૂર્વક જે રીતે આજે મને પૂજા ભક્તિ કરવાનો સુઅવસર મળ્યો તેથી હું ધન્ય વન્યો છું’

મહાપુણ્યોદયથી પ્રાપ્ત થયેલ માનવૈભવ અને શ્રાવકકુલનો વિચાર કરી, તીર્થયાત્રાનો મહિમા જાણી લઈને લોકોત્તર તીર્થોની યાત્રા, ભક્તિ આદિમા ઉદ્યુક્ત વનવું એ વિવેકી આત્માઓનું કર્તવ્ય છે

કુમ્ભોજગિરી તીર્થ જેવું સુદર ભક્તિનું આલબન પામી, શ્રી સઘે આ તીર્થનો મહિમા જેમ વિશેષ વિસ્તરે તેમજ તેની ભક્તિ વધુને વધુ વ્યાપક વને તે માટે જાગૃતિપૂર્વક તત્પર રહેવું જોઈએ આજે આ તીર્થનો શતાબ્દિ મહોત્સવ ઉજવાઈ રહ્યો છે, તે અવસરે શ્રી સઘનું-ભારતવર્ષના ચતુર્વિધ સઘનું-તેમાયે મહારાષ્ટ્રના જૈન સઘોનું વિશેષ રીતે કર્તવ્ય છે કે, મહાપવિત્ર ને મહા મહિમા-શાળી શ્રી કુમ્ભોજગિરી તીર્થની ભક્તિમાં વધુ ને વધુ સવિશેષપણે જોડાઈ, પૂર્વના મહાન પુણ્યોદયે પ્રાપ્ત થયેલ સુદર સામગ્રીનો સદુપયોગ કરી, આત્મિક ઉન્નતિ સાધવા તેઓ ઉજમાલ બને, એજ એક શુભ કામના !

♦♦

* નવકારમા સમ્યક્ જ્ઞાન, સમ્યક્ દર્શન અને સમ્યક્ ચારિત્ર્ય એ ત્રણે ગુણોની આરાધના રહેલી હોવાથી દુષ્કૃત ગહીત, સુકૃતાનુમોદના અને પ્રભુઆજ્ઞાનું પાલન પ્રતિદિન વધતું જાય અને સુક્તિ સુખના અધિકારી થવાય છે

તીર્થની મહત્તા

લે પ. પૂ પંન્યાસપ્રવર રંજનવિજયજી ગણિવર

અનત ઉપકારી જ્ઞાની પુરુષોએ શાસ્ત્રોમા તીર્થનો મહિમા અપરપાર ગાયો છે કારણકે અનત દુઃખથી ભરપૂર, ભયકર, સસારસમુદ્રમા, તીર્થ વિના તારણહાર એકપણ સાધન નથી સસારરૂપી સમુદ્રથી જે પાર ઉતારે તેજ વાસ્તવિક તીર્થ ગણાય છે તીર્થના પ્રકાર બે (૧) જગમ તીર્થ (૨) સ્થાવર તીર્થ

સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક અને શ્રાવિકા રૂપ ચતુર્વિધ સષ જગમ-તરીકે ગણાય છે, કે જેની સ્થાપના અનત જ્ઞાની વીતરાગ ભગવત શ્રી તીર્થ-કર પરમાત્માઓ પોતાના કેવલજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ વાદ તરતજ અવશ્ય કરે છે તેજ તીર્થની સાચી મહત્તાનુ પ્રમાણપત્ર છે તીર્થની વિચ્છિન્ન દશામાજ મોક્ષ માર્ગની આરાધના થાય છે તીર્થના વિચ્છેદ વાદ મોક્ષ માર્ગની આરાધના લગભગ વધજ થઈ જાય છે જગમ તીર્થની જેમ સ્થાવર તીર્થ પણ મોક્ષ સાધનામા ઉપયોગી બને છે

સ્થાવર તીર્થોના પણ બે પ્રકાર—એક શાશ્વત તીર્થ, બીજુ અશાશ્વત તીર્થ

એક જવૂ-દ્વીપ, એક ઘાતકી લઢ અને અર્ધ પુષ્કરાવર્ત—દ્વીપ મઝી અઢી દ્વીપમા પાંચ ભરત ક્ષેત્ર, પાંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્ર અને પાંચ એરાવત-ક્ષેત્ર એ પંદર કર્મભૂમિ તરીકે ગણાય છે અર્થાત્ ધર્મ પણ એ પંદર ક્ષેત્રોમાજ હોય છે એ પંદર ક્ષેત્રમાથી ફક્ત જવૂદ્વીપના ભરત ક્ષેત્રમાજ અનત

સિદ્ધોના ધામ રૂપ ૧૦૮ નામથી અલકૃત શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ સૌરાષ્ટ્રની પુનીત ભૂમિમા આવેલ છે એ શાશ્વત ગિરીના એકવિંશ નામો પણ ગણાય છે જેની શીતલ છાયામા અનેક મુમુક્ષુઓ સ્વકલ્યાણ માગ્ય કરે છે

તેમ આવૂજી, અષ્ટાપદજી, સમેતશિશ્વરજી, અજારા પાર્શ્વનાથ, તાલધ્વજ (તલાજા), નવ-લઢા—પાર્શ્વનાથજી, કેસરિયાજી તારાગાજી, શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજી, આદિ અશાશ્વત તીર્થો પણ આજે ભારતભૂમિના ભવ્ય જનોને મોક્ષની પરમ પ્રેરણા અર્પી રહ્યા છે

એટલેજ ભાવુક આત્માઓએ આત્મશાન્તિ-અર્થે અવશ્ય તીર્થયાત્રા કરવી જોઈએ જે માટે પર્યુષણ-પ્તાન્હિકા વ્યાખ્યાનમા વ્યાખ્યાનકાર સૂરિપુગવ આચાર્ય ભગવત શ્રીમદ્વિજય લક્ષ્મી સૂરિજી મહારાજે વર્ષમા અવશ્ય કરવા યોગ્ય અમ્યાર કર્તવ્ય-પૈકી તીર્થયાત્રા કર્તવ્યની ખાસ ગણના વતાવી છે એટલે વર્ષમા એકવાર તો અવશ્ય તીર્થયાત્રા કરવી જોઈએ તીર્થયાત્રામા અર્હદ્ભગવતોની ભક્તિ, ગુરુદેવોનું વૈયાવચ્ચ, સુપાત્રે-દાન, બ્રહ્મ-ચર્યનું સેવન, તપ, સાધ્મિક-ભક્તિ, મસાર પ્રવૃત્તિનો—ત્યાગ, સમ્યગ્દર્શનની પ્રાપ્તિ નિર્મલતા, સ્થિરતા આદિ અમૂલ્ય લાભોની પ્રાપ્તિ થાય છે. શુક રાજાએ તીર્થ ભક્તિ દ્વારા રાજ્યપ્રાપ્તિ અને અતે કર્મથી મુક્તિ મેળવી લીધી અને મહાન્

છાળો ગામ
વિ મૂ ષ ણ

અગ્રાસિદ્ધ શ્રી વિમલ પાર્શ્વ પ્રભુ

લેખક- પૂ. પ. શ્રી મદ્રકરવિ ગણિવરના શિષ્યરત્ન મુનિશ્રી પુણ્યવિજયજી મહારાજ (આદોની સ ૨૦૨૫)

પુરુષપાદાનીય નામ કરમસે, નામ અનેક તુમચારો ।

જપનેસે હોય સુધારો,

જાપક શુભ ગતિ અનુસરીયા

શ્રી પાર્શ્વજિન ગુણ દરિયા ॥

પૂ પા કવિકુલ કિરીટ આચાર્ય ભગવન
લલિતસૂરીશ્વરજી મહારાજાએ પરમપાવન શ્રી
પાર્શ્વપ્રભુની ભાવભર્યા ઉલ્લાસિત વચ્ચને સ્તુતિ
લલકારતા સ્પષ્ટ ફરમાવ્યુ કે, ‘હે કરુણાસાગર
શ્રી પાર્શ્વજિન । આપે એવુ કયુ પુણ્ય સપાદન કર્યુ
કે, આપ અનેક નામથી વિશ્રુતને પામ્યા, અને
જેઓ આપના એક પણ શુભાશિધાનનો જાપ
કરીને ઇચ્છિત સ્થાનને પામ્યા છે, પામી રહ્યા
છે અને પામશે ’

અતીત કાલના ઇતિહાસિક રાસમાલાઓના
પૃષ્ઠો પર દૃષ્ટિપાત કરતા, પાર્શ્વપ્રભુના અનેક
નામો મળી આવે છે પણ હજુ સુધી ‘શ્રી વિમલ
પાર્શ્વ’ એવુ મુખ્ય નામ પ્રાપ્ત થયુ નથી, એજ
અનારને નન ધણા આવચર્યની વાત છે

ગુણવતી ગુજરાતનુ પાટનગર વડોદરા
જિલ્લામા છાળો ગામ આવેલુ છે, જ્યા કરીબન
દોહસો વર્ષ પહેલા વિ સ. ૧૮૧૩ ના વર્ષમા
શ્રી વિમલ પાર્શ્વ જિનની પ્રતિષ્ઠા ધણા ધામ-
ધુમથી થઈ હતી આ છાળો ગામમા વિ સ ૧૮૨૧
સાલની એક હસ્તલિખિત પ્રતના રાસ ઉપરથી
જાણવા મળ્યુ છે કે, અહિ પહેલા પાચ જિન
ચૈત્યો, પાચમી ગતિને પ્રાપ્ત કરાવવા જાણે ન
વોલાવી રહ્યા હોય, એવા ઉત્તુગ ગોષ્ઠી રહ્યા
હતા

કાલના પ્રભાવે કહો કે દૈવીય ઉપદ્રવના
કારણે કહો, યા કોઈ રાજાના કોપના નિમિત્તે
અહિ જૈનોની સભ્યા ઘટતી ગઈ અને પાચ જિન-
મંદિરો એક મંદિરમા ફેરવાઈ ગયા

શ્રી મહાવીર ભગવતે સત્યજ દર્શાવ્યુ છે કે,
દરેક પદાર્થો, પુદ્ગલો સમયે સમયે પરાવર્તિત
થયાજ કરે છે નગરનુ ગામહુ વને છે ગામનુ
સ્પશન વની જાય છે સ્થલ હોય ત્યા ધુધવાટ

કરતો પાળીનો પ્રવાહ વની મોટો સાગર થઈ જાય છે, અને જ્યાં પાળીનો પારાવાર છે ત્યાં મધ્ય ધાલીશાન મહેલોથી મહિત મોટી નગરીઓ વસી જાય છે કાલપણી રાત્રિન પાણોથી પ્રકૃતીના ગગનમા અવિરત ગમન કરીજ રહ્યું હોય છે

આ દરમિયાન છાળીમા જૈનોની સભ્યાનો વધારો થનો ગયો ગામની ઉત્તતિ થવા માઢી અને વિ સ ૧૯૪૪ મા કોઠારી તલામા થ્રી કુથુનાથ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા, વિ સ ૧૯૫૧ શુભ સવતે થ્રી ગાન્તિનાથ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા અને વિ સ ૨૦૨૦ ની મગલ સાલમા વર્તમાન શાસનપતિ થ્રી મહાવીર પ્રભૂની પ્રતિષ્ઠા સગમ-રમરની ભવ્ય દેવકુલિકામા, મધના અનેરા ઉલ્લાસ અને ઉત્સાહ-માયે, ગામનની અપૂર્વ પ્રભાવના સાથે ત્રણેય મંદિરોની પ્રતિષ્ઠા થઈલ આજે પળ અહિના ભાવુક સઘની સ્વ-ધરની અપ્ટ પ્રકારી પૂજાની સામગ્રી સહિત જિનેન્દ્ર પૂજાની ભક્તિ જોનારને જાણે સાક્ષાત્ આપણે તીર્થધામમાજ ન આવ્યા હોય એવો ભાસ થઈ જાય છે

વાચક, કોઈ વખત આ ગામની યાત્રાનો લાભ મેલવશે ત્યારે સહજ અનુભવ પ્રાપ્ત કરસો લેલક વધુ શુ ચાલેલી શકે ?

જિન મંદિરોની જેમ અહિ સમ્યક્-જ્ઞાન-ભાગી-રથીને વહાવતી હજારો હસ્તલિખિત તેમજ મુદ્રિત, પ્રાચીન અને અર્વાચીન પ્રતો, પુસ્તકોથી અત્યત શોભનિક થ્રી સઘનુ જ્ઞાનમંદિર છે અને વીજુ પૂ શાસન પ્રભાવક આચાર્યદેવ વિજય ભુવનતિલકસૂરી મહારાજ સપ્રહિત ' થ્રી લલ્લિધ ભુવન જૈન સાહિત્ય સદન ' પળ અજાન તિમિરથી

અથઢાતા ભવ-મુસાફરને દિવાદાઢી સમાન દિપી રહ્યુ છે

દર્શન-જ્ઞાનથી સમલકૃત ગામની એક વિશિષ્ટતા એવી છે કે, પ્રાયે કરીવે અહિ જૈનોના સાઠ ઘરો છે, તેમાથી એક પળ ઘર એવુ નહિ મઢે કે, જે ધરમાથી કોઈ પુણ્વવત માઈં યા વ્હેને સયમ ન સ્વીકાર્યુ હોય ! જાણે અહિ ઘર-ઘર સયમની મધુર જાલરીજ વાગી રહી છે, જેના કારણે વઢોદરા નરેશ થ્રીમત સરકાર સયાજી-રાવ ગાયકવાઢે આ ગામને Mine of Diksha ' સયમની જ્ઞાન ' એવા સુદર નામથી વિરદાવ્યુ છે

અને પૂ આ સિદ્ધિસૂરીશ્વરજી મ, પૂ આ કમલસૂરીશ્વરજી મ, પૂ આ સાગરાનદસૂરી-શ્વરજી મ, પૂ આ વિજયમોહનસૂરીશ્વરજી મ, પૂ આ દાનસૂરીશ્વરજી મ, પૂ આ લલ્લિધસૂરી-શ્વરજી મ, પૂ આ પ્રેમસૂરીશ્વરજી મ, પૂ આ વલ્લભસૂરીશ્વરજી મ આદિ પુણ્યશ્લોક મહાત્મા-ઓએ પુનીત પાદાર્પણ કરીને, ચાતુર્માસોનો અનુ-પમ લાભ આપીને, અનેક ભાવિકોના અતરમા થ્રી વીર-જ્ઞાની-મુધ્ધાનુ પાન કરાવીને, અજન જલાકા, પ્રતિષ્ઠા, ઉપધાન, ઉચ્ચાપન, પ્રમુ વચન પ્રત્યે ચોલમજિઠ અનુપમ શ્રદ્ધા, અનેકોને સયમ પ્રતિ વહુમાન, મુદ્દસેવાની સતત લગન આદિ અનેક શાસન ઉદ્યોતના કાર્યો કરવા, કરાવવાના ' સો ' ' સો ' દીપકોની જ્ઞાત પ્રગટાવી હતી જેના સુમધુર ફલો જેવા કે, છાળી સઘના વિદ્ય-માન લગભગ એક સો સાધુ સાધ્વી સંયમ-માર્ગની અનુપમ આરાધના કરવા સાથે અનેકોને ધર્મ માર્ગના ભોમિયા વનો શાસન સમર્પિત વની પૃથ્વીતલ ઉપર વિચરી રહ્યા છે

નેમાય પૂ આ વિજય લલિતમૂરીશ્વરજી
મહારાજની અને પૂ આ વિજય સિદ્ધિમૂરીશ્વરજી
મહારાજાની ઉપકારની અમી છાટ વિશેષ પ્રકારે
મધ ઉપર સતત થઈ રહી છે

જેમાથી પૂ આ શ્રીમદ્ વિજયલલિતમૂરી-
શ્વર મ. ના. મમુદાયમાં પૂ આ વિજયભુવન-
નિલકમૂરીશ્વર મ શ્રી એ પ્રથમ સંયમ ગ્રહી,
એક જ્યોતમાથી અનેક સયન વીરો પ્રગટાવ્યા.
જેમા બાલ, યુવક આદિ भाईઓ સયમી બની
રત્નવયોની સાધના કરી રહ્યા છે અને પૂ આ
શ્રીમદ્ વિજયનિલકમૂરીશ્વરજી મહારાજના
આજ્ઞાવર્તી, પ્રવર્તીની, વિદુષી સાધ્વી હીરશ્રીએ
સયમ સ્વીકારી સ્વનિષ્કલંક ચારિત્ર્યના પુણ્ય-
વ્રતે અનેક લાલકર્યાચારિણી કુમારિકા આદિ

ભાગિનીઓને સયમ દાન કરી, મુક્તિ પથની
વિહારી બનાવી છે તેઓ અનેક પ્રાંતોમા વિચ-
રીને જ્ઞાસનની સુદર પ્રભાવના પ્રસારી રહ્યા છે

આ સયમધામ ગામમા અજનગલાકા પ્રતિષ્ઠા
આદિ ધાર્મિક અનુષ્ઠાન કરાવનારી ધર્મપ્રેમી
ભાઈઓની પણ ટ્રણ-ચાર મહત્તી છે. જેઓ
નિ.સ્વાર્થ ભાવે પોતાના સયમ અને શરીરને ગણ-
કાર્યા ગિવાય, સર્વ સ્થળે જઈને પણ પ્રભુ ભક્તિનો
લાભ સધોને આપી રહ્યા છે

આ સર્વ યજ્ઞ, પ્રનાપ કે પ્રભાવ જો કોઈ હોય
તો પ્રગટ પ્રભાવી છાળી નગર ભુષણ શ્રી વિમલ
પાર્શ્વજિનનો છે

તે પરમપાવન અગરણ શ્રી વિમલ પાર્શ્વ
જિનને અનત વદનાવલી હો

* નમસ્કાર મંત્રનો જાપ એક વાજુ ઇષ્ટનુ સ્મરણ ચિત્તન અને ભાવન કરાવે છે અને
બીજી વાજુ નિત્યનૂતન અર્થનો ભાવના જગાડે છે. તેથી તે મન્ત્રને માત્ર અન્ન, જલ અને
પવન તુલ્ય જ નહિ કિન્તુ પારસમણ અને ચિતામણિ કલ્પવૃક્ષ અને કામકુસ કરતા
પા વધારે મૂલ્યવાન માન્યો છે

* વિનય, ભક્તિ, શ્રદ્ધા, રુચિ, વાર્દતા, નિરભિમાનતા વિગેરે નમસ્કાર ભાવ ના જ
પ્રયાગવાચક વિભિન્ન શબ્દો છે તેથી નમસ્કાર-ભવ એજ ધર્મનું મૂલ દ્વાર. પીઠ,
નિધાન લાઘાવ અને ભાજન છે અમૂર્ત અને મૂર્ત વચ્ચે એક માત્ર સેનુ કે મધિ
દ્રોય તો નમસ્કાર છે

अनुवादक — दिलीपकुमार शान्तिलाल शाह,
रेठरेकर

* निक्षेप : अनिर्णीत वस्तुनो नामादिद्वारा निर्णय करावे, शब्दद्वारा अर्थनो अने अर्थद्वारा शब्दनो निश्चित बोध करावे, तथा अनभिमत अर्थनो त्याग अने अभिमत अर्थनो स्वीकार कराववामा उपयोगी थाय ते निक्षेप कहेवाय छे

पार्श्वनाथ असे नांव कां ?

सामान्य अर्थ पार्श्वनाथ प्रभूचा जीव रक्षति आल्यानंतर त्याच्या प्रभावानाने वामा मातेने आपल्या जवळून (पासेथी-पडखेथी) जाणारा काळा सर्प अधारात पाहिला त्याच्या अनुरोधाने अश्वसेन महाराजांनी आपल्या पुत्राचे नाव पास पार्श्व ठेवावे असे सुचविले

विशेष अर्थ हे प्रभो आत्म्याच्या जवळ (आत्माना पास) असलेले ज्ञानादि मूलभूत गुण माझ्याजवळ असूनहि सासारिक जड लक्ष्मीच्या मोहात सापडून, भौतिक सुखातच खरे सुख मानून, कर्माचे बंध जोडून मी ससारचक्रात भ्रमण करीत आलो आहे आपल्या प्रभावाने वामा माताजींनी ज्याप्रमाणे जवळून जाणारा सर्प अधारातहि पाहिला त्याचप्रमाणे माझे अज्ञान-तिमिर नष्ट होऊन आत्म्याचे अनंत गुण जाणून घेऊन ते प्राप्त करण्याची प्रेरणा मिळावी

श्री कुभोजगिरी मंडन जगवल्लभ
पार्वनाथ भगवान तीर्थंती
श्री शताब्दी मोहोत्सवने अमारी
ज्ञ भ अ मो द ना

ले. रायचंद गांधीलालनी कं.

विनायक भगवत नया ऑर्डलना देणारी

महारा. वि. सातारा.

मना

श्री शत्रुंजय महातीर्थं

With
best compliments
from

With
best compliments
from

M/s. Sha.

Chunilal Mulchand

Wholesale Cloth Merchant

Dealers in PROCESSED DHOTEES & MULLS

411, Chati Galli, Sholapur 2.

Phone 4293

M/s. Sha.

Sakalchand Ratanchand

Yarn Merchant

411 Chati Galli,
Sholapur 2.

M/s.

Prakashchand

Lunkad

CLOTH MERCHANT

Bihani Market, Phaltan Galli,
SHOLAPUR 2.

Phone 3543 + Resd 3973

With best compliments from

Sanghavi Trading Co.

Dealing in
Motor Pump Sets and Accessories
Chati Galli, Sholapur.

Sanghavi Mulchand Velaji

Wholesale Cloth Merchants
186 Mangalwar Peth, Sholapur
Phone 3557

Kantilal AND COMPANY

Authorised Distributors
The Lakshmi-Vishnu Cotton Mills Ltd.,
922, CHATI GALLI, SHOLAPUR - 2.

PHONE - 3911

सर्वज्ञ अने सर्वदर्शी धेवा पुरषादानीय
श्री पार्व्वप्रभुना चरणारविंदे

मे. अशोक आर्यन वर्क्स

शिवाजी उद्यमनगर, कोल्हापूर.

(म हा रा ष्ट्र)

फोन १४०४

श्री कुभोजगिरीतीर्थ गताब्दी प्रसंगी

श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ प्रभूना कोटिग वदना

मे. चेनमल लुबाजी ओसवाल

बुलियन सर्वन्ट अँड कमिशन एजन्ट

सोने व चादीची योग्य भावाने खरेदी विक्री करणार

२०६, मेडे बाजार, कोल्हापूर + फोन : ११७१

શબ્દબ્રહ્મદ્વારા પરબ્રહ્મની ઉપાસના :

નમસ્કાર મત્ર જાયક ભાવને નમવાનું શીખવે છે જાયકભાવ એ આત્માનો સ્વભાવ છે રાગદ્વેષાદિ ભાવો વિભાવ છે વિભાવ તરફ ઢઢી રહેલા આત્માને સ્વભાવ તરફ વાઢવો એ નમ-સ્કાર મત્રનું કાર્ય છે ‘અરિહ’ એ વર્ણમાલા શબ્દબ્રહ્મનું સશિપ્ત સ્વરૂપ છે શબ્દબ્રહ્મ એ પર-બ્રહ્મનું વાચક છે અને પરબ્રહ્મ શુદ્ધ જ્ઞાનસ્વરૂપ છે જેમા કેવલજ્ઞાન રહેલું છે, અને જ્ઞાન શિવાય વીજા કોઈ રાગાદિ ભાવો રહેલા નથી, તે શુદ્ધ પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ ઉપાસ્ય છે, પૂજ્ય છે, આરાધ્ય છે તે શિવાયનું વીજુ સ્વરૂપ અનુપાસ્ય છે, અપૂજ્ય છે, અસેવ્ય છે, એ જૈન સિદ્ધાન્ત છે સેવ્યતાનું અવચ્છેદક વીનરાગત્વાદિ ગુણનું હોવા-પણું છે વીનરાગત્વ સર્વજંતવની સાથે વ્યાપ્ત છે, તેથી વીનરાગ અને સર્વજં એવું કેવલજ્ઞાન સ્વરૂપ અને તેની ઉપાસનાજ પરમ પદની પ્રાપ્તિનું વીજ છે

કૃતજ્ઞતા અને સ્વતંત્રતા :

‘નમો’ એ કૃતજ્ઞતાનો મત્ર છે, અને સ્વતંત્રતાનો પળ મત્ર છે કૃતજ્ઞતા ગુણ એ વ્યવહાર ધર્મનો પાયો છે, અને સ્વતંત્રતા ગુણ એ નિશ્ચય ધર્મનું મૂલ છે, આત્મદ્રવ્ય સપૂર્ણ સ્વતંત્ર છે અનાદિ કર્મસંવધ હોવા છતાં કર્મદ્રવ્ય અને આત્મદ્રવ્ય સર્વેયા પૃથક્ છે, માત્ર સયોગ સંવધ છે, અને તે વિયોગના અતવાઢો છે કર્મના મંવંત્રને આદિ અને અંત છે આત્મદ્રવ્ય અનાદિ અનંત છે આત્મ-દ્રવ્યની સ્વતંત્રતા અનુમંવીને, જગત્ સમઢ તેને બનાવનાર એજ પુરૂષો ધરેધર ઉપકારી છે તે ઉપકારને હૃદયમા ધારણ કરીને, તેમના પ્રવ્યે નિવ્ય આધારની લાગણીવાલા રેઢવું અને એ ઉપ-કારનો વડલો વાઢવાની પોતાની અગ્નિને

નિરંતર કવૂલ રાખવી તે વ્યવહાર ધર્મનું મૂલ છે અને તેજ નિશ્ચય ધર્મ પામવાની સાધી યોગ્યતા છે ‘નમો’ મત્રની ઉપસના એ કૃતજ્ઞતા ગુણના પાલન દ્વારા સ્વતંત્રતા તરફ લઈ જનારી સિદ્ધ પ્રક્રિયા છે, તેથી ‘નમો’ મત્રને સેતુની ઉપમા ઘટે છે ભવસાગરને તરવા માટે અને મોઢ નગરમા પહોંચવા માટે તે સેતુની ગરજ સારે છે વ્યક્તમાથી અવ્યક્તમા તે લઢ જાય છે પ્રકૃતિથી પરાડ્મુખ વનાવી પુરૂષની સન્મુખ દોરી જાય છે તેથી દ્વીપ છે, દીપ છે, ત્રાણ છે, ગરળ છે, ગતિ છે અને આધાર છે ‘નમો’ મત્ર તે દુષ્કૃત ગર્હાં કરાવનાર હોવાથી દ્વીપ, દીપ અને ત્રાણ છે સુકૃતાનુમોદના કરાવનાર હોવાથી ગતિ અને પ્રતિષ્ઠા રૂપ છે તથા દુષ્કૃત અને સુકૃતથી પર એવા આત્મતત્ત્વની અભિમુખ લઢ જનાર હોવાથી પરમ ગરળ ગમન રૂપ પળ છે એ રીતે એક નમો મત્ર જ ભવ્ય જીવોને પરમ આલબન અને પરમ આધાર રૂપ વનીને ભવદુઃખનો વિચ્છેદ કરાવનાર તથા શિવસુખની પ્રાપ્તિ કરાવનાર યાય છે ‘નમો’ મત્ર સ્થૂલમાથી સૂક્ષ્મા જવાનો મત્ર છે સૂક્ષ્મમાથી સૂક્ષ્મતરમા અને સૂક્ષ્મતરમાથી સૂક્ષ્મતમમા જવા માટેની પ્રેરળા પળ ‘નમો’ મત્રમાંથી જ મઢે છે અણુથી પળ અણુ વન્યા વિના મહાનથી પળ મહાન એવા તત્વની પ્રાપ્તિ શક્ય નથી ‘નમો’ મત્રવડે ‘અણોરપિ અણીયાન્ અને ‘મહતોઽપિ ચ મહીયાન્’ વન્ને વિગેષણો-યુક્ત એવા પરમપદની સિદ્ધિ થાય છે

શાંત રસનો ઉત્પાદક :

‘નમો અરિહતાળ’ એ મહામત્ર છે, શાશ્વત છે, જ્ઞાન રસનું પાન કરાવનાર છે શાંત રસ એટલે રાગ દ્વેષ વિનિર્યુધત કેવલ ‘જ્ઞાન’ વ્યાપાર તેને નમસ્કાર, ‘અરિહ’ એટલે મોહાદિ શત્રુ-ઓનો નાશક, તે ત્રાણસ્વરૂપ છે ‘અરિહ’ શબ્દ

શત્રુનાશક, પૂજ્યતાનો વાચક તથા શબ્દ બ્રમ્હનો સૂચક હોવાથી શાત રસોત્પાદક છે શાત રસ, સમતા રસ, ઉપશમ રસ એ બધા શબ્દો એકાર્થક છે રાગદ્વેષ અને સુખદુઃખના સવેદનથી પર એવો જ્ઞાનરસ એજ અહીં સમરસ છે, એજ સમતા રસ છે અને એજ શાતરસ છે ‘નમો અરિહતાણ’ એ મત્ર જ્ઞાન ચેતના પ્રત્યે ભક્તિ ઉત્પન્ન કરી તેમાજ જીવને તલ્લીન બનાવે છે

‘નમો’ મત્ર અનાહત સ્વરૂપ છે :

‘નમો’ મત્ર ઉચ્ચારણમા સરલ અર્થ રક્ષણ-હાર, અને ફલથી ઋધ્વંતિઋધ્વં ગતિમા લઈ જનાર છે, તેથી મહામત્ર છે ઉચ્ચારણ કરતી વચ્ચેજ સર્વ પ્રાણોને ડાકે લઈ જાય છે, સર્વ પ્રાણોને પરમાત્મામા લિલીન કરી આપે છે શબ્દથી સરલ, અર્થથી મગલ, અને ગુણથી સર્વોચ્ચ છે નમ્રતા એ સર્વ ગુણોની ટોચ છે પોતાની જાતને અણથી પળ અણુ જેટલી માનનારજ મહાનથી મહાન તત્ત્વની સાથે સબધમા આવી શકે છે પૂર્ણતા એ શૂન્યતાનુજ સર્જન છે ‘નમો’ મત્રમા શૂન્યતા છુપાલી છે તેથીજ એ પૂર્ણતાનુકારણ વને છે ‘નમો’ એ અનાહત સ્વરૂપ છે કેમ કે તે ભાવ પ્રધાન છે. જ્ઞાન અક્ષરાત્મક છે, અને માવ અનક્ષરસ્વરૂપ છે તેથી તેનું આલેખન અનાહત દ્વારાજ થઈ શકે છે વલી જ્ઞાનોપયોગની સ્થિતિ અતર્મુહુતેથી વધુ નથી, જ્યારે ભાવની સ્થિતિ અવ્યાહત છે કાયમી છે, તેથી તેનું આલેખન કે આકલન શબ્દદ્વારા થઈ શકતું નથી પરમાત્મા જ્ઞાનગ્રાહ્ય નથી, પણ ભાવગ્રાહ્ય છે ‘નમો’ પદ એ ભાવ અને ભક્તિસ્વરૂપ હોવાથી તે દ્વારાજ પરમ તત્ત્વની અનુભૂતિ થઈ શકે છે હૃદયસ્થી માટે જ્ઞાનનો જ્યાં અંત છે, ત્યાં ભાવનો પ્રારંભ છે જ્ઞાન દ્વૈત સ્વરૂપ છે,

જ્યારે ભાવ અદ્વૈત સ્વરૂપ છે, તેથી પરમાત્મા સાથે અદ્વૈત નમસ્કાર ભાવ દ્વારાજ સાધી શકાય છે

રૂચી અનુયાયી વીર્ય :

નમસ્કાર ભાવ પ્રશશાત્મક છે, આદર પ્રીતિ અને વહુમાન વાચક છે નમસ્કાર ભાવવડે પરતત્ત્વ પ્રત્યેની અભિરૂચિ પ્રગટ કરાય છે જ્યાં રૂચી ત્યાંજ વીર્ય પ્રવૃત્તિ થાય છે તેથી આત્માનું વીર્ય અને આત્માની શક્તિને પરમાત્મભાવ પ્રત્યે વાલ્બા માટે એક ‘નમો’ ભાવદ્વારા પ્રગટતી રૂચિમાજ સામર્થ્ય છે ભાવની ઉત્પત્તિ જ્ઞાનથી છે પણ જ્ઞાન પોતે ભાવસ્વરૂપ નથી ભાવમા જ્ઞાન તો છેજ પરંતુ તેથી કાંઈક અધિક છે માટે ભાવ અધિક પૂજ્ય છે ભાવશૂન્ય જ્ઞાનની કિંમત કોડીની નથી જ્ઞાનથી યુક્ત પણ શુદ્ધ ભાવની કિંમત અગણિત છે પરમાત્મા મનોમય-જ્ઞાનાનન્દ-મય છે તેથી તે ભાવગ્રાહ્ય છે સર્વ ભાવોમા શ્રેષ્ઠ ભાવ નમસ્કારનો ભાવ છે નમસ્કાર ભાવમા નમસ્કાર્ય પ્રત્યે સર્વસ્વનું દાન અને સર્વસ્વનું સમર્પણ કરાય છે, તેથી તેનું ફળ અગણિત, અચિત્ત્ય, અપ્રમેય છે સર્વ પાપને ભેદવા માટે તે સમર્થ છે સર્વ મગલોને આકર્ષવા માટે તે અમોઘ છે

અનાહત ભાવનું સામર્થ્ય :

અનાહતના આલેખનમા ત્રણ આટા વિગેરે ભાવના (Spiral) ને જાણવે છે, ઉત્તરોત્તર ભાવની વૃદ્ધિના સૂચક છે, આગમનો સાર ‘નમોભાવ’ છે મત્ર અને યત્રનો સાર અનાહત છે ‘નમો’ ભાવ સમતા ભાવની વૃદ્ધિ કરે છે એ સમતા અનાહત છે તેને સુચવવા સાડા ત્રણ આટાનું આલેખન છે એ રીતે અનાહત ધ્વનિ પણ અટક્યા વિના ચાલ્યા કરે છે તે

જળાવવા માટે તેનું આલેખન વર્તુલ (Circle) થી ન કરતા કમાન (Spiral) થી કરેલું છે વ્યક્તિમા (Personal) થી જાતિ (Impersonal) મા વ્યક્તિ (Individual) માથી સમષ્ટિ (Universal) મા જવા માટે માત્ર ભાવજ સમર્થ છે, જ્ઞાનકે ક્રિયા તેમા પૂરક વને છે ભાવજ્યા મુધી વિશ્વ-વ્યાપી ન વને ત્યા મુધી આહત છે તે જ્યારે સર્વવ્યાપી વને ત્યારે અનાહત થાય છે જ્ઞાન અને ક્રિયાના ફળ પરિમિત છે ભાવ નુ ફળ અપરિ-મિત છે તે અનાહતનું આલેખન સૂચવે છે ભાવમા સમર્પણ છે, ત્યાગ છે તેથી પૂજ્ય છે પુજ્યતાનું અવચ્છેદક દાન (Giving) છે પરતુ ગ્રહણ (Receiving) નહિ સર્વોત્કૃષ્ટદાન સમતા ભાવ છે સમતા ભાવ સર્વ માટે સમાન ઇચ્છા ધરાવે છે તેથી તે અનાહત છે

નમસ્કાર એ પ્રથમ ધર્મ શાથી ?

જૈનાગમનુ પ્રથમ સૂત્ર પચમગલ્લ યાને નમસ્કાર સૂત્ર છે, તેનું પહેલું પદ 'નમો' છે તે નમસ્કાર ક્રિયાના અર્થમા વ્યાકરણ માન્ય અવ્યય પદ છે એટલે એનો અર્થ હું નમસ્કાર કરું છું, એવો થાય છે તેથી 'નમો અરિહતાણ' નો સ્પષ્ટ અર્થ હું અરિહત પરમાત્માઓને નમસ્કાર કરું છું એવો થાય છે

અહિં નમો પદ પ્રથમ મુકીને એ સૂચવ્યું છે કે 'નમસ્કાર' એ પ્રથમ ધર્મ છે નમસ્કાર એ ધર્મ તરફ પ્રયાણ કરવા માટે મૂળભૂત-મૌલિક વસ્તુ છે નમસ્કારથી શુભભાવ જાગે છે શુભભાવથી કર્મક્ષય થાય છે અને કર્મક્ષયથી સકલ કલ્યાણની સિદ્ધિ થાય છે

મિથ્યાભિનિવેશ નું ઔષધ

જીવનુ સસાર પરિભ્રમણ અજ્ઞાનને કારણે છે અને મિથ્યાત્વ તેની પુષ્ટિ કરે છે અજ્ઞાન હોવા

છતા હું સમજવાર છું હું વ્યુદ્ધીયાલી છું, જ્ઞાની છું, એવા મિથ્યાભિમાનનું જ વીજુ નામ મિથ્યાત્વ છે, અજ્ઞાન હોવા છતા જ્ઞાનીને ગરળ ન જવું એ મિથ્યાભિનિવેશ છે, અને એના કારણે અજ્ઞાન દોષ ટલતો નથી, ઝલ્લટો વૃદ્ધ વને છે નમસ્કાર મત્ર એ મિથ્યાભિનિવેશનું ઔષધ છે એ રીતે નમ-સ્કારમા હું અજ્ઞાન છું એમ કવુલાત છે, એ કવુલાત અજ્ઞાનની ગર્હા કરાવે છે, અને જ્ઞાનીની સ્તુતિ કરાવે છે, જીવમા સરલ ભાવ પ્રગટાવે છે, અને સરલતાજ મોક્ષમાર્ગની પ્રથમ ગરત છે વાલક અજ્ઞાન છે પણ માતાપિતાને શરણે રહે છે, તો જ્ઞાની પણ થાય છે અને મુખી પણ થાય છે પરતુ અજ્ઞાનની સાથે હૃદ્ય હોય, પોતાથી અધિક જ્ઞાનીના શરણે રહેવાની તૈયારી ન હોય, તો તે વાલક જેમ મોટું થતું જાય છે, તેમ વધુને વધુ આપત્તિમા આવી પડે છે મોક્ષ માર્ગમા પણ અજ્ઞાન ક્ષન્તવ્ય છે પરતુ તેનો અભિનિવેશ અક્ષન્તવ્ય છે 'નમો' મત્ર તે અભિનિવેશને ટાલી આપે છે, 'નમો' મત્ર નમ્રતાને વિક્રમાવે છે 'નમો' મત્ર વડે જ્ઞાનીઓની પરાધીનતાનો સ્વીકાર કરવામા આવે છે

નમ્રતા અને આધીનતા

જ્ઞાનથી અજ્ઞાનતા ટલે છે એ વાત સાચી છે, તો પણ અધર જ્ઞાન જ્યા મુધી છે, ત્યા મુધી તેનો પણ અહકાર થવાની શક્યતા છે માટે જ્ઞાન જ્યા મુધી પૂર્ણ ન થાય ત્યા મુધી નમ્રતા પરમ આવશ્યક છે 'નમો' મત્ર સ્વ લઘુ ભાવને સદા ટાકાવી રાખે છે અને એ લઘુ ભાવના પ્રભાવે જીવપૂર્ણ દશાને એક વલત પામી શકે છે જ્ઞાન જ્યા મુધી અપૂર્ણ છે, ત્યા મુધી પૂર્ણ જ્ઞાનીનો પરાધીનતાજ જીવને આગલ વધવામા સહાયકારી બની શકે છે જ્ઞાની પ્રત્યે નમ્રતા અને જ્ઞાનીની આજ્ઞા પ્રત્યે પરાધીનતા, એ હ્રદ્ય-

મસ્થમાત્રનો પ્રથમ ધર્મ છે જેને નમવામા આવે તેની ઉચ્ચતાનો અને પોતાની જાતની લઘુતાનો ભાવ કાયમ ટકાવી રાખવા માટે યોગ્યને નમવાની પરમ આવશ્યકતા છે. વારવારનો એ નમસ્કાર નમ્રતા અને પરાધીનતાને પુષ્ટ કરે છે જેના પ્રત્યે આપણે નમ્ર અને આધીન બનીએ છીએ, તે આપણા હિત માટે શુ કહે છે, તે જાણવાની જિજ્ઞાસા જાગે છે, અને તેમની હિતકારી આજ્ઞાને જીવનમા જીવનનું વઢ પળ પ્રાપ્ત થાય છે.

નમસ્કાર એ સર્વ ધર્મનું મૂલ :

જે બાલક પોતાના વડીલો પ્રત્યે નમ્ર અને પરાધીન વૃત્તિવાળો હોય છે, તે તેમના આદેશોને અનુસરી શકે છે, અને તેથી પોતાના વિકાસને સાધી શકે છે એ માટે નમસ્કાર એ વિકાસનું પરમ સાધન છે. નાનપણથીજ બાલકને માતા-પિતાને પ્રણામ આદિ કરવાનું શિક્ષવવામા આવ્યું હોય, તો તેથી તેના મન ઉપર પૂજ્યતાનો ભાવ ટકી રહે છે. આ રીતે લોકમા કે લોકોત્તરમા નમસ્કાર એ સૌથી પ્રથમ ધર્મ છે. જ્યાં સુધી પૂર્ણ જ્ઞાની ન બનાય, ત્યાં સુધી પૂર્ણ જ્ઞાનીને અને એમના સ્વરૂપ તથા ઉપદેશને સમજાવનાર જ્ઞાની એવા ગુરુને આશ્રયે રહેવું જોઈએ અને એ માટે વારવાર નમસ્કારનો આશ્રય લેવોજ પડે. વારવારનો એ નમસ્કાર આપણા મનપર દેવગુરુની

આધીનતા અને આશ્રીતતાનો ભાવ સદા જાગૃત રાખે છે અને એમના હિતોપદેશ પ્રત્યે આદર-બહુમાનનો ભાવ ટકાવી રાખે છે. તેથી નમસ્કારને સૌથી પ્રથમ ધર્મ કહેવાય છે અને વીજા સર્વ ધર્મનું પળ તે મૂલ છે એમ સ્પષ્ટપણે સમજી શકાય છે.

મંત્રના અનેક અર્થ :

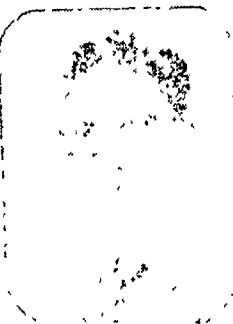
નમસ્કાર એ મંત્ર છે. મંત્રના અનેક અર્થ છે. મંત્ર એટલે ગુહ્યભાષણ (Silent Talk) મંત્ર એટલે આમત્રણ જેને નમવામા આવે છે, તેને હૃદય પ્રદેશમા પધારવાનું નિમત્રણ મંત્ર એટલે મનનું રક્ષણ મંત્રના વર્ણોવિડે મંત્રનું સકલ્પ-વિકલ્પોથી રક્ષણ થાય છે. મંત્ર એટલે વિશિષ્ટ મનન અને તે વડે તથુ જીવનું રક્ષણ વિશિષ્ટ મનન સમ્યગ્જ્ઞાનનું સાધન બને છે અને સમ્યગ્જ્ઞાન શુભભાવ જગાડી જીવનું રક્ષણ કરે છે. અયોગ્ય માર્ગે જતા જીવને રોકી યોગ્ય માર્ગે ચઢાવે છે.

સમ્યગ્જ્ઞાન-દર્શન-ચરિત્રમા રહેવું તે યોગ્ય માર્ગ છે અને મિથ્યાજ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્રમા રહેવું તે અયોગ્ય માર્ગ છે. મંત્ર મિથ્યા રત્ન-ત્રયીમાથી જીવને છોડાવી સમ્યગ્ રત્નત્રયી તરફ લઈ જાય છે, તેથી તે મનન વડે રક્ષણ કરનાર છે, એમ સાબિત થાય છે.

♦♦

राज्य - प्रदेश	विभाग	लोकसंख्या			एकूण	टक्केवारी
		पुरुष	: स्त्रिया	: एकूण		
१४ उत्तर-प्रदेश	ग्रामीण	२९,८६७	२७,७५५	५७,६२२	१२२,१०८	६०२
	शहरी	३३,७२०	३०,७६६	६४,४८६		
१५ पश्चिम बंगाल	ग्रामीण	२,२४४	१,२५७	३,५०१	२६,९४०	१३३
	शहरी	१४,९२१	८,५१८	२३,४३९		
१६ दिल्ली	ग्रामीण	९४	९१	१८५	२९,५९५	१.४६
	शहरी	१५,४७२	१३,९३८	२९,४१०		
१७ अदमान	ग्रामीण	२	—	२	३	.
निकोबार बेटे	शहरी	१	—	१		
१८ हिमालय प्रदेश	ग्रामीण	१५	३	१८	९५	—
	शहरी	४४	३३	७७		
१९ लखदीव, मिनिकॉय, ग्रामीण	ग्रामीण	—	—	—	—	—
अमिनदीव बेटे	शहरी	—	—	—		
२० मणिपूर	ग्रामीण	१७१	१९१	३६२	७७८	—
	शहरी	२४४	१७२	४१६		
२१ त्रिपुरा	ग्रामीण	२९	२१	५०	१९५	०.०८
	शहरी	८८	५७	१४५		
२२ दादरा-नगर हवेली	ग्रामीण	६८	५२	१२०	१२०	—
	शहरी	—	—	—		
२३ गोवा, दमण, दीव	ग्रामीण	११	९	२०	६८	—
	शहरी	२७	२१	४८		
२४ पाण्डिचरी	ग्रामीण	—	—	—	७६	—
	शहरी	४२	३४	७६		
२५ नागालॅंड	ग्रामीण	६	—	६	२६३	—
	शहरी	१६१	९६	२५७		
एकूण	ग्रामीण	४७१,६०२	४६१,९६३	९३३,५६५	२,०२७,२६७	१००.००
	शहरी	५८१,९४९	५११,७५३	१,०९३,७०२		

डॉ. रविन्द्र रा. दोशी

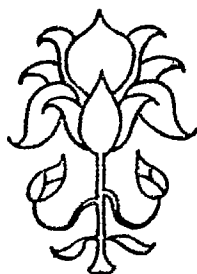
M A Ph. D

सर्व पथीयाचा मिळून असलेला जैन समाज सध्याच्या दृष्टीने अत्यल्प असला तरी सुद्धा आजतागायत त्याने भारताच्या सांस्कृतिक जडणघडणीत महत्वाचा वाटा उचललेला आहे. एवढेच नव्हे तर भविष्यकाळात देखील जैन धर्माचे तत्त्वज्ञानही सांस्कृतिक परंपरा जतन करण्यासाठी बहुमोल ठरणार आहे. अखिल भारतीय पातळीवरून आणि सरकारी स्तरावर याची दखल घेतली जाते ही एक जैन धर्माच्या दृष्टीने गौरवास्पद गोष्ट आहे. इ. सन १९७४ मध्ये भगवान महावीराच्या निर्वाणाची २४ वी शताब्दी देशभर आणि परदेशातही साजरी करण्यासाठी भारताच्या राष्ट्राध्यक्षांच्या आश्रयाखाली आणि पंतप्रधानांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यक्रमाची आखणी चालू आहे हे त्याचेच प्रत्युत्तर आहे.

दुसरे, जैन समाज मुख्यतः व्यापार-उदीमाच्या क्षेत्रात दीर्घ कालापासून गुंतलेला असल्याने काहीसा सधन आहे. त्यामुळेही हा समाज आपले अस्तित्व इतरांच्या नजरेत सहजपणे भरण्याइतपत टीकवू शकला आहे. ही आणखी एक समाधानाची गोष्ट आहे. परंतु एवढ्यानेच आम्ही आत्मसंतुष्ट राहून चालणार नाही, तर आपल्या ह्या आर्थिक वैभवाचा उपयोग आपल्या समाजाच्या विकासासाठी आणि पर्यायाने राष्ट्राच्या विकासासाठी कशा रीतीने केला पाहिजे याचा विचार आणि त्यासाठी प्रयत्न होणे आवश्यक आहे. बदलत्या काळाने आणि परिस्थितीने निर्माण केलेली ही गरज आहे. त्याकडे दुर्लक्ष होऊ नये.

सरतेशेवटी, विविध कारणांमुळे आपले जे थोडेकार जाणवणारे अस्तित्व आहे, ते सुस्थितित टिकवावयाचे असले तर पथभेदाच्या कारणांमुळे आणि हक्क-वहिवाटीच्या निमित्ताने निर्माण होणाऱ्या अतर्गत दुराव्याला कोठे ना कोठे मर्यादा घातल्या गेल्या पाहिजेत. मुळातच अल्पसंख्य असलेला समाज ह्या कारणाने पुन्हा विभागत गेला तर त्यामुळे कोणचाच फायदा होणार नाही हे लक्षात घेतले पाहिजे. तात्त्विक दृष्ट्या भिन्नता राखूनदेखील सर्व पथीयाना सलोख्याच्या वातावरणातून जैन समाजाचे एकसंध अस्तित्व निर्माण करता येईल. त्यासाठी विधायक स्वभावाची पाऊले उचलणे आवश्यक आहे. एकंदर जैन समाजाचेच भवितव्य ह्यावर अवलंबून आहे.

जिन्होके दर्शनमात्रसे अनन्ते पापोंका क्षय हो जाता है
ऐसे श्री देवाधिदेव पार्श्वनाथप्रभूको प्रणाम

शा. अमृतलाल मोहनलाल अँड कंपनी

✽ कोल्हापुरी चांदी माल के होटसेल बेपारी ✽

६०, दागीना बजार, मुंबादेवी रोड, बंबई २.

With best compliments from

DATES MERCHANTS

Faverchand Nagshi and Co.

310-A, Narshi Natha Street, Bombay 9 BR.

Phones : Office 321538 • Rest 441235 • Grams : SILVERDATE

मुधांशु, औदुंबर

श्री पार्श्वनाथ प्रभूची

उज्वल कथा

सहस्रावधी वर्षे झाली-घडली उज्वल कथा
धाराणसि नगरीत देखिला कल्पवृक्ष डोलता ।

अश्वसेन ईश्वराकू नृपवर
वामादेवी वनिता सुंदर
ध्यांच्या सदनी अवतरला प्रभु त्रैलोक्याचा पिता ॥ १ ॥

प्रभुदित झाले देव मुनीवर
गाती निर्भर नारद तुंदर
अमित युगांच्या दिव्य तपांची होय सुखद सांगता ॥ २ ॥

पार्श्वकुमार सु-नाम पावला
प्रजाजन मनी मोद दादला
राजमदिरा स्वर्ग सुखाचा नित्य दिसे बहरता ॥ ३ ॥

बालवयी तो अघटित घडवी
कालिगाधिपति शौर्ये दिपवी
शौर्ये शांति युति घडवि, सोडवी प्रभावती नृपमुता ॥ ४ ॥

वामासति अश्वसेन नृपती
सुत सामर्थ्ये हर्षित होती
आणि लग्नमागल्य ठरविती होय प्रजा हर्षिता ॥ ५ ॥

प्रसेनजित कन्यका मनोहर
पार्श्वकुमारहि उचित तिला वर
सुवर्णास जणु सुगंध सुंदर, अमृतास चारूता ॥ ६ ॥

पाशर्वकुमारा दिसे तपस्वी
 सिद्धिवले जो जगास भुलवी
 दंभनाश प्रभु करो, कसा तम उरेल रवि देखता ॥ ७ ॥
 पाशर्वनाथ परि होय विचारी
 कशास नृपपद सुख न मंदिरी
 सत्य ज्ञानावीण मानवा-नच जीवित सफलता ॥ ८ ॥
 माय पित्या नञ्जत्वे बोधुन
 निघे तपाला नृपाल नंदन
 दुःखित नगरी-दिशा, कापती दुःखाने तरुलता ॥ ९ ॥
 मति श्रुत अवधि मनःपर्यव
 प्राप्त कुमारा होती अभिनव
 मनःज्योत पाशर्वनाथ उजळी, तनु तेजाची लता ॥ १० ॥
 सत्य अहिंसा अस्तेयादिक
 दिव्य व्रते बोधी भवतारक
 परमात्मा आत्माच, जगाते तीर्थकर बोधिता ॥ ११ ॥
 सत्य ध्वज फडकवीत गगनीं
 येई सस्मेत शिखर स्थानी
 निमग्न होउनि निर्गुण ध्यानी, पावे चिरशांतता ॥ १२ ॥
 पाशर्व प्रभूची असंख्य स्थानें
 अमोल कीर्ती, अपार कवने
 यशडिडिम कुंभोजगिरीवर, ये श्रवणी गर्जता ॥ १३ ॥
 त्याच ध्वनींचे सूर येउनी
 अपितसे काव्यांजलि चरणी
 सत्य शांतिचा अंत करणी असो क्षरा वाहता ॥ १४ ॥

वसंत पंचमी स १९५६

औदुवर-जिल्हा सांगली

—सुधांशु

“થોડા દિવસ પહેલા અહિયાં એક નિમિત્તિઆને આ વર્ષે સુકાલ પડશે કે દુકાલ પડશે એમ પ્રશ્ન પુછતા, ભયંકર દુકાલ પડશે એમ જવાબ આપ્યો વધુમા તેણે કહ્યું હતું કે, જો આ વાત ઓટી પડે તો મારી જીભ ધોતી કાઢજો આ વખતે એની ભવિષ્યવાણી ઓટી પડી આમ કેમ બન્યું ? ”

ભૂપતીની વાત સાંભળી લઇને તે જ્ઞાની મુનિ-વરે સમાધાન કર્યું કે, તે નિમિત્તિઓ સાચો છે આ વર્ષે જરૂર દુકાલ પડવાનો હતો, પણ આ નગરીમા એક મહાન પુણ્યાત્માનો જન્મ થયો છે એના પ્રભાવે સુકાલ થયો છે ”

આ વાત સાંભળી સૌને ભારે અચ્ચો થયો. તેઓને એ જાણવાની જિજ્ઞાસા થઈ કે, કયા ભાગ્યશાલીના ઘેર એ ભાગ્યવાનનો જન્મ થયો છે ?

તે મહા મુનિવરે એનું નામ ઠામ આપ્યું અને કહ્યું કે, ‘પૂર્વ કાલમા આ એક ભિક્ષુકનો જીવ હતો, અને એ એક વખત જૈન સાધુસમાગમમા આવ્યો સાધુ મહારાજે એને ધર્મની આરાધના કરવા ઉપદેશ આપ્યો અને કહ્યું કે, ભાઈ ! ધર્મના પ્રભાવે સુખ સાહ્યવી અને સમૃદ્ધિ ચરણોમા આઢોટે છે -સ્વર્ગ અને મોક્ષના સુખો પણ ધર્મના પ્રભાવથી પ્રાપ્ત થાય છે આજથી એવી પ્રતિજ્ઞા કર કે, મને જે મલશે તેનો ઓથો ભાગ હું દાન પુણ્યમા અને ધર્મમા ધર્મી નાહીશ ’

ભિક્ષુકે કહ્યું ‘ગુરુદેવ, મારી પાસે કાઢજ નથી હું તો ભિક્ષા માગી મારું પેટ ભરું છું ’

મહારાજશ્રીએ તેને સમજાવ્યું કે, ‘તને ભિક્ષામા એક રોટલી મલે તો તેનો ઓથો ભાગ વીજાને આપી દેજે, ચાર રોટલી મલે તો એક આપજે, જે મલે તેનો ઓથો ભાગ આપી દેજે ’

‘જી મહારાજ ! જરૂર હું આજથીજ આ પ્રતિજ્ઞા આગીકાર કરું છું ’ ભિક્ષુકે કહ્યું, અને તે નિયમ ઘરાવર પાલન કર્યો

લોકોએ વિચાર્યું, આ ભિક્ષુક ભલો, દીલનો દયાળુ છે પોતાનામાથી વીજાને આપે છે આથી લોકો તેને વધુ આપવા લાગ્યા. લોકોએ તેને ભલો અને સત્યવાન જાણી થોડી રકમ ધીરી તેથી તેણે ધધો શરૂ કર્યો પાસા સવલા પડ્યા, પુણ્ય તપવા લાગ્યું અને લક્ષ્મીની પૂરી મહેર થઈ. ધર્મ અને પ્રતિજ્ઞાના પ્રભાવે એક ભિક્ષુક પણ સારો સુખી થઈ ગયો

આવા વખતે નિયમ પાઠવો ઘણો મુશ્કેલ હોય છે છતાં તે નિયમ પાઠવામા અડગ રહ્યો. નિયમ મુજબ તે કમાણીમાથી ઓથો ભાગ ધર્મી નાહ્યો છે તેની કીર્તિ ઓમેર પ્રસરી,

દાન-પુણ્યના પ્રભાવે એ આત્મા એક શેઠને ત્યાં જન્મ્યો છે આવા મહાન પુણ્યશાલી આત્માનો આ નગરીમા જન્મ થવાથી, દુકાલ પડવાનો હતો પણ સુકાલ થયો છે

રાજા અને પ્રજા આ વાત જાણી અત્યંત પ્રમુદિત થયા રાજાને વિચાર થયો કે, આપણા વારસદાર તરીકે આવા પુણ્યશાલી આત્માને રાજગાદીએ વેસાડિએ, તો એના પ્રભાવથી પ્રજા આનંદ-ચમન કરશે અને સુખી થશે,

રાજાએ તે શ્રેષ્ઠિ પુત્રને ખૂબ ધામધુમથી રાજ્યાભિષેક કરી રાજા બનાવ્યો જ્યાં સુધી એણે રાજ્યનું પાલન કર્યું ત્યાં સુધી કોઈ વખત દુકાલ પડ્યો નહિ પ્રજા સુખ શાંતિથી જીવન ગુજારતી હતી

આ વધો મહિમા છે ધર્મનો, પુણ્યનો ધર્મના પ્રભાવે અને પુણ્યના પ્રભાવે આ લોક અને પરલોક સુધરે છે, જીવન આવાદ અને ઉન્નત બને છે માટે ધર્મની આરાધનામા જરાય પ્રમાદ કે આલસ કરવો નહીં

દુકાળમા જેનાથી આત્માનો વિકાસ થાય, આત્માનો અભ્યુદય થાય અને આત્માની પ્રગતિ થાય તેવા કાર્યો કરવા તત્પર રહેવું

श्री जगदल्लभ पार्श्वनाथाय नम
श्री कुंभोजगिरी तिर्थनी प्रनिष्टा यनाहि महोन्मथ
प्रसंगे शृंभेच्छा

कमिशन एजन्डस्

पॅरीस कन्फेक्शनरी लि. मद्रास

[दक्षिण महाराष्ट्रा करिता]

डोस्ट्रीव्युटसं

वि इम्पीरीयल टोबॅको कं. इंडिया लि. मुंबई

हिंदुस्तान लिव्हर लि. मुंबई

वि ब्रिटानिया बिस्कीटस् क. लि., मुंबई.

शहा कुमारपाल पदमसी आणि कंपनी

२०४, शनिवार पेठ, कराड. जि. सातारा.

टेलिफोन : २१०

* * * *

टेलिग्राम : कुमार

अनंत ज्ञान तथा शक्तिना अधिनायक अंबा
श्री जगवल्लभ पार्व्वप्रभुना चरणे
कोटी कोटी वदना

मणि लाल मगनलाल शाह, इस्लामपूर व ने.लं.

मे. सुंदरलाल अमृतलाल आणि कंपनी

सिगारेट, वेस्ट रवाळ व धस, गुजरात पेडी
आणि फर्मासचे होलसेल व्यापारी
ने.लं, (जि. सांगली.)

यनाचरी
महोन्मवाय
अ भि न द न

फोन ४१

शाह युवराज मल्लाजी

लोकचंद व किरकोळ कापडाचे व्यापारी

आणि

शाह नैसचंद चंदनमल

पिरॅमिड ब्रॅड पोर्टलंड सिमेंटचे व्यापारी

इ म्ला म पू र, (जि. सांगली.)

स्व रेवचंद तुळजाराम गाह निपाणी याच्या प्रयत्नाने श्री दक्षिण महाराष्ट्र जैन ध्वे प्रातिक परिषदेची स्थापना व पहिले अधिवेशन ११, १२, १३, जून १९२१ या दिवशी येथेच झाले. त्याचे अध्यक्षस्थान स्व प फत्तेचंद कर्पूरचंद लालन यानी भूपविले होते या अधिवेशनाला जोडूनच महिला परिषद झाली सागली येथे सन १९१५ मध्ये स्थापन झालेले श्री जैन ज्वेतावर विद्यार्थी वसतिगृह पुढे या परिषदेकडे सोपविण्यात आले या परिषदेचे एक अधिवेशन १९२८ साली श्री कुभोजगिरी तीर्थावर काशीचे यतिश्री हिराचंदजी महाराज यांच्या अध्यक्षते-खाली झाले होते एकसंवा येथे एक पचाचा वाडा आहे

३ कर्णगले (ता. हुकेरी) पुणे वगलोर हमरस्त्यावर श्री स्तवनिधी डोंगराच्या पायथ्यास रस्त्यालगत असलेल्या ५ हजार वस्तीच्या या गावात श्रावकश्राविकांची संख्या ४० आहे श्री दिपचंद वापूचंद शाह यांचे स २००२ मध्ये स्थापन झालेले गृहमंदिर असून श्री मुविधीनाथ प्रभूची धातूची प्रतिमा तेथे आहे

४ खानापूर (जि. वेळगाव)

पुणे वगलोर हमरस्त्यावर निपाणीपासून वेळगावकडे २१ मैलावर असलेल्या या गावात श्रावकांची घरे पाच आहेत परंतु सर्वजण धर्म-परायण असून धार्मिक उत्सव होतात आणि तपाराधानात नेहमीच ते सहभागी होतात पू पा आ विजयरामचंद्र सूर्येश्वरजी महाराज आपला हुबळी येथील चातुर्मास पुरा करून सवत १९९७ ला कोल्हापूरकडे जाताना त्यांनी आपले नूतन शिष्य पू महाप्रभ वि म याना वडी दीक्षा येथेच दिली येथील दोसी जिवराज मंगनचंद यांच्या कुटुंबातील कु आक्काताई

आणि कु इंदुबाई यानी स २०१३ मध्ये सवेगी दीक्षा घेतली आहे येथील एकूण एक श्रावक श्राविकांनी अठराई, सोळा उपवास वर्धमान तप अशा तपतपश्चर्या केलेल्या आहेत, करीत आहेत प्रत्येक घर धार्मिक आचार विचाराची गाळा बनलेले आहे

येथे श्री नमिनाथ भगवताची प्रतिमा असलेले एक गृहमंदिर आहे

काही वर्षांपूर्वी येथील मदिरातील जिन-मूर्तीची चोरी झाली तेव्हा ती मूर्ती मिळेपर्यंत घोरोघरी आयविलतप सुरू झाले एक वर्षाने त्या मूर्ती मिळाल्या तप, श्रद्धा व उच्च भावनेचा हा साक्षात्कार होय.

५ गोकाक (ता. गोकाक) सदर सेंट्रल रेल्वेच्या गोकाक स्टेशनपासून अगर पुणे वगलोर रस्त्यावरील सकेव्वर पासून गोकाक येथे जाता येते घटप्रभा नदीच्या तीरावर गोकाक असून नदीचा धबधबा व झुलता पूल पहाण्यासारखा आहे तेथे एक सुताची गिरणी आहे वत्तीस हजार लोकवस्तीच्या या गावात श्रावकांची संख्या २५१ आहे येथे सवत २०११ वर्षी गृहमंदीर स्थापन झाले पुढे स २०२२ या वर्षी पू प रजन वि गणिवर्य आदींच्या निश्चेत प्रतिष्ठा महोत्सव झाला मूळ नायक श्री नेमिनाथ भगवान व त्याच्या उजव्या बाजूस ऋषभदेव भगवान आणि डाव्या बाजूस श्री महावीर स्वामि यांच्या प्रतिमा विराजमान आहेत एक उपाश्रय आहे स २०२४ पासून पाठगाळा सुरू झाली असून एकतीस विद्यार्थी धार्मिक पाठ घेतात श्रावकजनाचा व्यवसाय सराफी, मूत, भूसार इत्यादीचा व्यापार आहे

६ चिकोडी (ता. चिकोडी) लोकसंख्या अठरा हजार श्रावकांच्या १२ कुटुंबात ७०

सख्या आहे सन १९४९ मध्ये श्री विमलनाथ भगवानाचे एक गृहमंदिर स्थापन झाले आहे श्रावकांचा व्यवसाय व्यापार आहे

७ जुगुळ (ता. अथणी) सुमारे ४८०० लोकवस्तीच्या या गावात शेव श्रावक सख्या २० आहे श्री आदिनाथ भगवानाची दोन जिनमदिरे असून एकाची स्थापना ई सन १९१३ मध्ये व दुसऱ्याची ई सन १९५८ मध्ये झाली गिवाय एक गृहमंदिर आहे एक उपाश्रय आहे श्रावकजन व्यापार व्यवसायी आहेत

८ नवलिहाळ (ता चिकोडी) निपाणीहून चिकोडीकडे जाण्याच्या रस्त्यावर कोथळी या गावापासून पश्चिमेस दोन मैलावर या गावात लोकसख्या २०६८ आहे श्रावक सख्या १३ आहे

९ निपाणी (ता चिकोडी) कोल्हापूर पासून वेळगाव मार्गार हे शहर २५ मैलावर आहे पूर्वीपासून व्यापारासाठी प्रसिद्ध असल्यामुळे जैन समाजाची वस्ती मोठ्या सख्येने जवळजवळ दीडशे वर्षांपासून आहे गावची लोकसख्या ४० हजार विडी तवाळूच्या व्यापारासाठी निपाणी गाव ख्यातनाम आहे

जिन मदिरे येथे तीन जिनमदिरे आहेत त्यापैकी मोठे श्री चंद्रप्रभु महाराज मूळनाथक असलेले गिखरवदी बावन जिनालय अति विशाल आहे श्रीमती दिवाळीवाई सखाराम शाह सदलगेकर यांनी सवत १९४९ मध्ये या मंदिराची स्वखर्चाने प्रतिष्ठा केली सवत १९७९ मध्ये ते ५२ जिनालय करण्यात आले दक्षिण भारतात हे एकमेव ५२ जिनालय आहे हे मंदिर वाघनाना विशाल दृष्टिकोन समोर ठेवलेला असल्याने मोठा गाभारा, दोन विशाल रंगमंडप,

प्रदक्षिणेची विस्तृत जागा व समोवार वावत्र मूर्ती, बाहेरच्या रंगमंडपात समवसरण रचना, असे सर्व भव्य व आकर्षक असे हे मंदिर झालेले आहे या मंदिराच्या शेजारीच वाजूस जेवण-खाण्याची सोय करता येण्याजोगे वाघणीकाम व एक वाजूस पचाचा वाडा आहे तो श्रीमती उज्ज्वीवाई पदमसी नवलिहाळ यांनी सधास अर्पण केला आहे. दुसरे मंदिर श्री मुनिसुव्रत स्वामीचे दीडशे वर्षांपूर्वीचे व तिसरे श्री आदि-श्वर भगवन्ताचे आहे गावात तीन श्रावक श्रेष्ठिवर्षांनी आपापल्या घरी तीन गृहमदिरे केलेली आहेत

श्री चंद्रप्रभूच्या मंदिरासमोरच ज्ञान मंदिर व उपाश्रय म्हणून एक दुमजली भव्य वास्तु पू पा. दक्षिणदेशोद्धारक आ श्रीमद् लक्ष्मणसूरीश्वरजी महाराजांच्या प्रेरणेने त्यावेळचे कार्यकर्ते स्व शेठ मोहनलाल वालचंद, वडुलाल लखमीचंद रेवचंद तुळजाराम इत्यादींच्या परिश्रमाने सधाने भक्तिभावाने दिलेल्या ६५ हजार रुपया-मधून उभारली जाऊन त्याचे उद्घाटन स. २०११ मध्ये पूज्यश्रीच्या निश्रेत झाले आहे

पाठशाळा—पूर्वी जैन श्राविकाश्रम आणि पाठशाळा श्रीमती रंगुबेन चुनिलाल मेहता व सौ भागिरथीवाई रेवचंद शाह यांच्या पुढाकाराने चालू होती पुढे स्व रेवचंद तुळजाराम शाह यांच्या सक्रिय पुढाकाराने ती नियमित सुरू असून ७१ विद्यार्थी तिचा लाभ घेतात

तपसाधनेतील उल्लेखनीय व्यक्ति

श्री दत्तुमाई जत्राटकर यांनी १०० वर्षमान तप ओळीची पूर्वता, त्यापैकी ६१ व्या ओळीत मासक्षमण तपश्चर्या पूर्ण करून आजन्म एकासन व्रत घेतलेले आहे

श्रीमती शाताबेन शिवलाल शाह चिखलीकर यांनी बारबार तपाराधना करीत करीत मास-क्षमण, दोडमासी, व चालू वर्षी ४८ उपवास तप केले आहे.

सवेगी दीक्षा

पू. पा. आ. श्रीमद् प्रेमसूरीश्वरजी म आणि त्याचा शिष्यगण याच्या निपाणी येथील चानुर्मासत लिगायत समाजातील गुरलिंग शिववाळापा हाळभावी या तरुणावर पूज्य-श्रीच्या ससाराच्या असारतेच्या उपदेशाचा व सर्व साधुजनांचे पवित्रतम आचरण इत्यादींचा खोल परिणाम होऊन त्यांनी जैन धर्म स्वीकारून साधु दीक्षा ग्रहण केली त्याचे नाव गुणानंद विजयजी महाराज असे ठेवण्यात आले गेल्या तीस वर्षांच्या त्याच्या साधु जीवनात जैन तत्वज्ञानाचा खोल अभ्यास करून आतां ते विद्वत्ताप्रचूर व्याख्याने देतात

प्रपचात राहूनहि त्यागी जीवन जगणाऱ्या येथील श्रीमती रगुबेन चुनिलाल मेहता यांनी वेगळ शु। ८ स २०१३ रोजी आ श्रीमद् लखिमसूरीश्वरजी म श्रीच्या आज्ञावर्ती साध्वी महाराज पू नृसाथीजी यांच्या शिष्या पू रजन-श्रीजी म्हणून सगमनेर येथे दीक्षा घेतली पाच वर्षेपर्यंत उत्कृष्टरीत्या साधुधर्माचे पालन करून त्या स २०१८ मध्ये भावनगर येथे काळधर्म पावल्या

उल्लेखनीय देणग्या

१ श्री दत्तुभाई गणपतलाल कोठडिया जत्राटकर यांनी चादीची एक कमलाकार शातिचद्र शिविका तयार करून स २०२३ मध्ये श्री सवास अर्पण केली आहे.

श्री देवचंद छगनलाल शाह यांनी चादीचा एक देवविमानतुल्य रथ तयार करून आपले वडील स्व. छगनलाल उगरचंद शाह याच्या स्मरणार्थ स २०२५ मध्ये श्री सवास अर्पण केला आहे

श्री वेणीचंद मोहनलाल दोसी यांनी चादीचा इद्रध्वज आपले वडील स्व. मोहनलाल नागरचंद दोसी याच्या स्मरणार्थ अर्पण केला आहे

श्रावक वर्ग निपाणी येथे गुजराती, राज-स्थानी अशीं श्वे मू श्रावकाचे १४१ घरे असून सख्या ८७१ आहे सर्वजणाचा तवाकू, सराफी, कापड असा व्यापार व्यवसाय आहे सर्व सघात एकोप्याची दूढ भावका आहे साधुजनांचे चातु-र्मास, त्यांच्या निश्रेण उपधान तपाराधना, अजन-गलाका व प्रतिष्ठामहोत्सव झालेले, यायोगे धर्मभावना प्रवळ आहे येथील जैन युवक मडळा-तर्फे धर्मकार्य व समाजकार्य यात प्रमुखत्वाने भाग घेतला जातो

१० बेळगांव (जिल्हा बेळगांव) दोन लाख वस्तीच्या या शहरात श्रावक सख्या जवळ जवळ एक हजार आहे गुजराती, राजस्थानी, सौराष्ट्र इकडील लोकांचा सव बनलेला असून कापड व्यापार, सराफी, कारखानदारी हा त्याचा व्यवसाय आहे

श्री चद्रप्रभू महाराज मूळ नायक असलेले शिखरवद मंदिर सुमारे ७५ वर्षांपूर्वीचे आहे सवत २०२३ मध्ये या मंदिरालगत दोन मजली भव्य आणि प्रगम्न उपाश्रय वाघण्यात आला. सवत २०१२ पासून येथे धार्मिक शिक्षणासाठी पाठशाळा चालू आहे

येथील सुप्रसिद्ध नागरिक शेट चतुरदास निगिनदास शाह यांच्या टिळकवाडी येथील बंगल्यात २० वर्षांपूर्वी स्थापन केलेले श्री महा-वीर स्वामि विराजित गृह मंदिर आहे. इडिया क्लॉथ स्टोअर्स मार्केट भाग येथे पुखराज वरदी-चंद यांनी पाच वर्षांपूर्वी आपले घरी एक गृह-मंदिर निर्माण केले. दोन वर्षांपूर्वी रामदेव गल्लीत सधवी सिल्क पॅलेस या ठिकाणी एक गृहमंदिर झाले.

११ मुगळखोड (ता. रायवाग) गावाची लोकसंख्या ९८६१ जैन श्वे मू श्रावक २९ आहेत व्यापार व्यवसाय आहे

१२ सोलापूर (ता हुकेरी) कणगळे आणि सकेश्वर यांच्या दरम्यान असणाऱ्या पाच हजार लोकवस्तीच्या या गावात श्रावकाची चार घरे असून सध्या १२ आहे व्यापार व्यवसाय आहे येथे श्री कुशुनाथ भगवानाचे सवत १९६७ मध्ये स्थापन झालेले शिखरवद जिनालय आहे एक उपाश्रय आहे पचाची जमीन आहे

१३ सकेश्वर (ता हुकेरी) पुणे बंगलोर हम्-रस्त्यावराल या गावाची लोकसंख्या २५ हजार असून जैन श्वे श्रावक सध्या १५ आहे श्रीमती दिगम्बर हिराचंद शाह यांचे मुनिमुव्रत स्वामीचे गृहमंदिर आहे

६ बंगलोर (म्हैसूर राज्य)

म्हैसूर राज्याच्या राजधानीच्या या ज्हा-रान त्यास सध्या १८ लाख असून त्यामध्ये जैन श्वे मू श्रावक सध्या १८ हजार आहे मच्छ, पाठदाट, गुजरात, राजस्थान वगैरे भागातून श्रावक समाज व्यापाराच्या निमित्ताने १०० वर्षांपूर्वी आलेले येथे स्थायिक झालेले

आहे कापड आणि सायकल हे त्यांपैकी बहु-तेकाचे मुख्य व्यवसाय आहेत.

या शहरात एकूण पाच जिनमंदिरे आणि पाच गृहमंदिरे आहेत चिकपेट येथील श्री आदिनाथ प्रभूचे मंदिर सं. १९७५ मध्ये व विदेगपुरम येथील श्री श्रेयासनाथाचें मंदिर स १९८४ मध्ये स्थापन झाले गाधीनगर येथे स २०१० मध्ये श्री पार्श्वनाथ प्रभूचे, कॅन्टोन्मेंट भागात मुनिमुव्रत स्वामीचे स २०१२ या वर्षी आणि जयनगर येथे स २०१९ मध्ये श्री महावीर स्वामीचे अशी सधमालकीची पाच मंदिरे असून त्यांपैकी दोन शिखरवद आहेत

येथे तीन पाठशाळा चालू असून चिकपेट येथील श्री लक्ष्मिसूरीश्वरजी पाठशाळा स. १९८३ पासून चालू असून तेथे हल्ली १६५ मुले १७५ मुली व ६० महिला धर्मपाठ घेतात चिकपेट येथील शेट श्री ताराचंद गाडालाल जैन पाठशाळा ही दुसरी पाठशाळा सवत १९९१ मध्ये स्थापन झालेली आहे तेथे ८१ मुले आणि १११ मुली पाठ घेतात तिसरी गाधीनगर येथील पाठशाळा स २०११ मध्ये स्थापन झाली सध्या तेथे ५५ मुले, ८५ मुली आणि २७ महिला धार्मिक अध्ययन करतात उत्तम अध्यापक वर्ग असल्याने भरीव अभ्यास-क्रम चालू आहे

चिकपेट येथे एक व गाधीनगर येथे एक असे दोन उपाश्रय आहेत चिकपेट येथे वर्धमान तप आयविल खाते, जैन भोजनालय, जैन धर्मशाळा आहेत येथे शेट ताराचंद गाडालाल जैन पाठशाळेची नवीन व अद्यावत इमारत तयार होत आहे

गाधीनगर मंदिराच्या शेजारीच ' जैन भवन '

उभारण्याचे काम चालू आहे त्या ठिकाणी वाडी, धर्मशाळा, हॉस्टेल व भोजनशाळा याची सोय होणार आहे

कॅटोन्मेंट भागातील मदिराशेजारीच एक धर्मशाळा बांधलेली आहे जयनगरमध्ये विद्यार्थी बोडिंगसाठी जागा सरकारतर्फे मिळालेली आहे

पू पा. आ श्रीमद् गभीरमूरीश्वरजी म आणि पू पा आ लक्ष्मणसूरीश्वरजी म यांच्या प्रेरणेने शासनसेवेची कार्ये अखंडितपणे चालू आहेत साधू साध्वी महाराजांच्या चातुर्मासाचे योग वरेच वेळा येथे येऊ लागले आहेत सर्व समाजामध्ये धर्मभावना प्रभावी आहे

वगलोर हे आधुनिक कारखानदारीचे मोठे केंद्र असून विधान सभा, शीशमहाल आदि ठिकाणे हींही प्रवाशाना आकर्षण घेतात

७. जिल्हा रत्नागिरी, (महाराष्ट्र)

रत्नागिरी कोकण भागातील हे जिल्ह्याचे ठिकाण असून लोकसंख्या चाळीस हजार आहे येथे जैन श्वे श्रावक सख्या अदाजे ७५ आहे एक गृहमंदिर सन १९४९ मध्ये स्थापन झाले असून तेथे मुनिमुन्रत स्वामि याची प्रतिमा आहे श्रावकाचा मुख्यत्वे कापड व सराफी व्यापार आहे

८. जिल्हा विजापूर, (म्हैसूर राज्य)

विजापूर आदिलगाहीच्या राजधानीचे आणि सध्या जिल्ह्याचे ठिकाण असलेल्या या गावाची लोकसंख्या एक लाख असून त्यामध्ये मूर्तीपूजक श्वे श्रावक अकरावे आहेत गुजरात, राजस्थान, कच्छ काठेवाड या भागातून व्यापाराच्या निमित्ताने आलेले लोक येथे स्थायिक झालेले आहेत येथील बाजार पेठेतील श्री पार्श्वनाथ

रस्त्यावर श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ प्रभूचे दुमजली आणि तीन शिखराचे एक भव्य जिनालय आहे सवत १९८४ मध्ये स्थापन झालेल्या या मदिराच्या तळमजल्यावर श्री जगवल्लभ पार्श्वनाथ आणि दुमजल्यावर श्री आदीश्वर भगवानाची प्रतिमा आहे सधवी गुलाबचंद गोविंदजी यांचे गृहमंदिर असून तेथे श्री पार्श्वनाथ प्रभूची धातूची प्रतिमा आहे येथे पाठशाळा स २०२० पासून सुरू असून दहा मुले व पंधरा मुली तेथे धार्मिक अध्ययन करतात, येथे दोन उपाश्रय आहेत स २०११ पासून वर्धमान तप आयविल खाते चालू आहे

येथील श्रावकवर्ग धर्मपरायण असल्याने वार-वार साधुमहाराजाचे चातुर्मास करवणे, उपधान आदि तप करवणे, धार्मिक उत्सव करणे चालू असते

येथील शेट रामजीभाई देवसी व सौ नेनबाई रामजीभाई यांची मुकन्या कु. हेमलता यानी स २०२५ मध्ये सवेगी दिक्षा घेऊन त्या सूर्यमालाश्रीची शिष्या स्थितप्रज्ञाश्री झाल्या तसेच प पू प रजनवि गणिवर्य यांचे शिष्य राजेशविजयजी येथलेच व त्यांचा दीक्षाविधीहि विजापुरच्या प्रागणात झाला

येथील गोलघुमट, जामा मगीद, इत्यादि ऐतिहासिक वास्तू व काही ऐतिहासिक अवशेष पाहाण्यासाठी प्रवाशांची नेहमी गर्दी असते

९. जिल्हा सातारा (महाराष्ट्र)

१. ओगलेवाडी (ता कऱ्हाड)

एकूण २ हजार वस्तीच्या या गावात जैन श्वे श्रावक ८१ आहेत प्रामुख्याने ते कच्छ देशचे असून किरणा भुनार माल हा त्यांना

तीर्थंकर	पिता	माता	जन्म ठिकाण	जन्म नक्षत्र	उंची
१४ अनन्तनाथ	सिंहमेन	सुयशा	अयोध्या	रेवती	५० धनुष्य
१५ धर्मनाथ	भानु	सुवता	रत्नपुरी	पुष्य	४५ "
१६, शातिनाथ	विश्वमेन	अचिरा	हस्तिनापूर	भरणी	४० "
१७ कुथुनाथ	सूर्य	श्रीदेवी	"	कृत्तिका	३५ "
१८ अरनाथ	मुदर्शन	मित्रादेवी	"	रोहिणी	३० "
१९ मल्लिनाथ	कुभ	प्रेभावती	मथुरा	अश्विनी	२५ "
२० मृनिमुन्न	मुमित्र	पद्मावती	राजगृही	श्रवण	२० "
२१ नमिनाथ	विजय	वप्रा	मथुरा	अश्विनी	१५ "
२२ नेमिनाथ	समुद्रविजय	शिवादेवी	गौरीपूर	चित्रा	१० "
२३ पादार्थनाथ	अश्वमेन	वामादेवी	काशी	विशाखा	९ हात
२४ महावीर	मित्रार्थ	त्रिशलादेवी	अत्रियकुंड	उत्तरा फाल्गुणी	७ "

रंग	आयुष्य	गणधराची संख्या	निर्वाणस्थळ	पुढील तीर्थकरा- मधील कालावधी	लछन
सोनेरी पिवळा	३० लाख वर्षे	५०	समेत शिखर	४ सागरोपम वर्षे	सिचाणो
"	१० "	४३	"	३ सागरोपमला ३ पल्योपम कमी	वज्र
"	१ "	३६	"	१ पल्योपम	हरीण
"	९५ हजार वर्षे	३५	"	१ पल्योपमला ६ हजार कोटी वर्षे कमी	वकरा
"	८४ "	३०	"	१ हजार कोटी वर्षाला ६५, ८४, ००० वर्षे कमी	नदावर्त
निळा	५५ ,	२८	"	५४ लाख वर्षे	कुभ
व्यामल	३० "	१८	"	१ "	कासव
सोनेरी पिवळा	१० "	१७	"	५ "	नीलकमल
व्यामल	१ "	१८	गिरनार	८४ हजार वर्षे	शख
निळा	१०० वर्षे	१०	समेत शिखर	२५० वर्षे	सर्प
सोनेरी पिवळा	७२ "	११	पावापुरी	—	सिंह

- श्री पंचाक्षर पार्श्वनाथ स्तवन -

(श्री जिनेन्द्र स्तवनादी काव्य सदोहमांथी) (सारग)

कानमां, कानमा, कानमा,	तारी कीरति सुणी मे कानमा तारी ॥६॥
घडी घडी मेरे दिलयी न विसरे,	चित्त लायुं तुज ध्यानमां .. तारी
प्रतिहारज आठ अनुपम,	सेव करे अंक तानमां, . तारी
वाणी पात्रीस अतिशय राजे,	वरसे समकित दानमा, .. तारी
तुम सम देव अवर नहिं तुजो,	अवनीतल आसमानमा, . तारी
देखी देवार परम सुख पायो,	मगन भयो तुम ज्ञानमां, . तारी
वामानंदन पास पचासर,	परगट सकल जहानमा, .. तारी
जिन उत्तम पदसुं रग लाय्यो,	चोळ मजीठ जिन ध्यानमां, .. तारी

श्री पार्श्वनाथ प्रभुनी आरती

कर्ता- प पू उदयरत्नजी महाराजश्री (एक माचीन आरती)

जय जय आरती पार्श्व जिणंदा,	प्रभु मुख सोहे पूनमचदा . जय
पहेली आरती अगर कपूरा,	झगमग झगमग, ज्योति सनुरा . जय
बीजी आरती पार्श्व प्रभुनी,	सौं मली कीजे भक्ति सलुणी जय
आरती कीजे अति उजमाला,	झलहल झलहल झाक जमाला .. जय
मोहन मूरति नव करवाने,	निचपम ओपम नीलवाने .. जय
नव नव नाद सृदग न फेरी,	वागत झलरी भूगलभेरी .. जय
वामा के सुत हृदयमा वसिया,	आरती करता मन उलहसीया ... जय
घट मनोहर मगलिक वाजे,	सामळतां सौं सकट भाजे जय
आरती अरती दूर निवारे,	मगल मगलदीप वधारे .. जय
अश्वसेन कुल दीपक पास,	सेवकने दीयो समकित वास जय
धूप दीप धरता प्रभु आगे,	परम उदयरत्न प्रभुता जागे जय

(मग्राहक- मोदी जयतिलाल नागरदास राधनपूरवाळा, कोहमतुर)

*Best wishes to the Jagvallabh
Parshwanath, Kumbojgiri centenary*

SHAH CHHOTALAL VELSIBHAI

Jaggery, Grain Merchants & Commission Agents

P. B. No. 109, Shahupri Peth, Kolhapur. (S. Rly.)

Phone Offi, Resi 679 * * Grams : BESTGOL

With best compliments from

SHAH DAMYALAL BHAI CHAND

Jaggery, Grain, Tea, Sugar, Oil Merchants & Commission Agents

P. B. No. 184, Shahupuri, Kolhapur

Phone • 28 Extn 28, A " Grams : BHAGWAN

ગ્રામ : નોખલ કોન • એડ્રીસ ર૭૦ રેસી. ૨૯૨

શા. જાદવજી શીવજી એન્ડ કંપની

ગાળના વેપારી અને કમીશન એજન્ટ

માર્કેટયાર્ડ, કરાડ, જી. સાતારા.

: શાખાઓ .

કોન : ૩૩૩૯૪૨ તાર : Saliabros

મે અશોકકુમાર મુલચંદની કું.

૧૮૭, ભાતમજર, મુંબઈ ૯.

તાર : Ashok Co.

અશોક ટ્રેડર્સ

૬૨, ખીગચેરી સ્ટ્રીટ, ત્રીચિનાપલ્લી.

અશોક ટ્રેડર્સ

૧૮૭, ભાતમજર, મુંબઈ ૯.

તાર : Ashok Co.

કોન : ૨૫

અશોકકુમાર મુલચંદ એન્ડ કું.

બારસી, જી. સોલાપુર.

તાર : Ashok Co.

કોન : ૬૬

શ્રી ભાગ્ય લક્ષ્મી દાલમીલ

બારસી, જી. સોલાપુર

શા. અશોકકુમાર મુલચંદની કું.

• • • જનરલ મર્ચન્ટસ અને કમીશન એજન્ટસ • • •

૬૧૫, શાહુપુરી ૧ લી ગલી, ઠાકલાપુર.

Office & Resi 694 • Gram AMUL

Telegram THINKWELL • • Phone 1008

M/s. Amratlal Harivalavdas & Co.

Jaggery and Sugar Merchants and Commission Agents

P. B No 193, Shahupuri, Kolhapur S. C. Rly.

सागरकद विद्यालय, सागर, वि.प्र.सागर,
निर्ममो विद्ययागमः, निर्ममो विद्यागमः ।

शाह शंकरलाल बनशाला

विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड होमिन्स एन्ड ब्रेड मेलिग

रा.इ. ब.सा.र, ब्रेड गांव.

फोन : १९४

सागर मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग ।
विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग, निर्ममो विद्यागमः ।

शाह मोहनलाल उमेठमल

विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग

रा.इ. ब.सा.र, ब्रेड गांव.

विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग

विश्व मेलिग

- विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग
- विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग
- विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग

विश्व मेलिग एन्ड ब्रेड मेलिग

With best compliments from

M/s. Bhikajirao Laxmanrao

JAGGERY MERCHANTS

P. O. No. 132, Shahupuri Kolhapur.

Phone : 229 + Gram : EXPERT

With best compliments from

Shah Harilal Marital

Seeds, Grain, Sugar, Jaggery Merchants & Commission Agents

P. O. Box No. 208 Shahupuri. Kolhapur

Phone . Offi 389 + Resi 389 A, 2239 . Gram NITEE